

DUO

MARKET RESEARCH

Resultaten

Onderzoek klimaatadaptatie

In opdracht van: Gemeente Lingewaard
Contactpersoon: Kees de Jong

Utrecht, december 2020

Postbus 681

3500 AR Utrecht

Telefoon: 030 263 10 80

e-mail: info@duomarketresearch.nl

website: www.duomarketresearch.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK	3
2	ONDERZOEKSOPZET	4
3	BELANGRIJKSTE RESULTATEN	5
4	RESULTATEN	7
4.1	Houding klimaatverandering en klimaatadaptatie	7
4.2	Rollen partijen bij klimaatadaptatie	9
4.3	Rollen van de gemeente bij klimaatadaptatie	13
4.4	Eigen inbreng partijen: huidige en toekomstige inbreng	16
4.5	Overige vragen	29
5	BIJLAGE	38

Separate bijlage: open antwoorden en toelichtingen

---

1 ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK

Het klimaat verandert, waardoor de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toeneemt. Dit levert risico's op voor de gezondheid, leefbaarheid, economie, veiligheid en natuur. We kunnen daar wat aan doen door Nederland 'klimaatbestendig' in te richten. Zo worden we minder kwetsbaar. Dit aanpassen aan het veranderende klimaat wordt klimaatadaptatie genoemd. De gemeente heeft DUO Market Research gevraagd een onderzoek uit te voeren onder vier onderzoeksgroepen (inwoners, ondernemers, medewerkers van de gemeente en raadsleden) naar hun mening over klimaatadaptatie en over hoe de gemeente Lingewaard klimaatbestendiger gemaakt kan worden.

Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek.

2 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksgroep, onderzoeksmethode en respons

Het onderzoek is uitgevoerd via een online enquête onder de vier onderzoeksgroepen (inwoners, ondernemers, medewerkers en raadsleden van de gemeente Lingewaard). De inwoners en ondernemers zijn benaderd via een brief met een inlogcode voor de vragenlijst. Aanvullend zijn inwoners en ondernemers benaderd via social media en aangespoord om de vragenlijst in te vullen via de gemeentelijke website. Alle raadsleden zijn benaderd via de daarvoor aanwezige kanalen en de medewerkers van de gemeente via intranet en mail.

De technische realisatie van het online veldwerk voor het onderzoek is door DUO Market Research in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged. Van 17 oktober tot en met 6 december hebben de onderzoeksgroepen de mogelijkheid gekregen de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 917 respondenten de vragenlijst ingevuld:

1. Inwoners (via de brief): 826.
2. Inwoners (via de algemene link via social media): 46.
3. Ondernemers uit de gemeente (via de brief en via de algemene link via social media): 16.
4. Medewerkers van de gemeente: 21.
5. Raadsleden van de gemeente: 8.

We hebben geanalyseerd of de gerealiseerde netto-respons onder inwoners een afspiegeling van de gemeente vormt (voor de kenmerken: leeftijd, geslacht en plaats). Na deze analyse heeft een herweging plaatsgevonden. Dit houdt in dat de antwoorden van de ondervertegenwoordigde groepen "zwaarder" meetellen. De resultaten van de inwoners zijn op deze manier representatief voor de gemeente als geheel.

Vragenlijst

De vragenlijst is in nauw overleg met de gemeente door DUO Market Research opgesteld. In de vragenlijst is een inleiding opgenomen over de achtergrond van het onderzoek (inclusief een omschrijving wat klimaatadaptatie is).

Rapportage

Conform de reglementen en gedragscodes van de Autoriteit Persoonsgegevens zijn alle antwoorden van de respondenten anoniem verwerkt.

De belangrijkste resultaten staan in hoofdstuk 3. De volledige resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in grafieken (zie hoofdstuk 4). In de grafieken zijn de resultaten naar de vier onderzoeksgroepen weergegeven (waarbij 'n=' aangeeft hoeveel respondenten de vraag hebben beantwoord). In bepaalde grafieken is de vraagstelling en/of zijn de antwoordcategorieën in een verkorte vorm weergegeven. Daar waar er bij de inwoners significante verschillen naar achtergrondkenmerk (leeftijd, plaats, geslacht, binnen of buiten de bebouwde kom, type huis en opleiding) zijn, worden deze in de tekst vermeld.

De open antwoorden en toelichtingen zijn opgenomen in de separate bijlage.

3 BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Het onderzoek is uitgevoerd onder vier onderzoeksgroepen met totaal 917 respondenten:

1. Inwoners van de gemeente: 872.
2. Ondernemers uit de gemeente: 16.
3. Medewerkers van de gemeente: 21.
4. Raadsleden van de gemeente: 8.

Houding ten opzichte van klimaatverandering en klimaatadaptatie

Negen op de tien inwoners maakt zich (sterk of in enige mate) zorgen om klimaatverandering. Bij ondernemers is dit beduidend minder: 57%. Bij de interne doelgroepen (raadsleden en medewerkers) maakt circa twee derde zich (sterk of in enige mate) zorgen. Inwoners, medewerkers en raadsleden vinden het over het algemeen belangrijk dat er aandacht voor klimaatadaptatie is. Dat belang wordt door ondernemers beduidend minder hoog ingeschat.

Rollen partijen bij klimaatadaptatie

Inwoners, medewerkers van de gemeente en raadsleden vinden in ruime meerderheid dat de voorgelegde partijen (inwoners zelf, de gemeente, het waterschap, de provincie, de woningbouwvereniging en het bedrijfsleven) een rol spelen als het gaat om klimaatadaptatie. Bij de ondernemers zien we een wat meer verdeeld beeld.

Rollen gemeente bij klimaatadaptatie

De gemeente Lingewaard kan kiezen voor verschillende rollen als het gaat om klimaatadaptatie. We hebben vijf rollen (voorlichtend, faciliterend, aanjagend, regulerend en handhavend) aan de onderzoeksgroepen voorgelegd. We zien dat een meerderheid van de vier onderzoeksgroepen bij alle rollen aangeeft dat het ze (zeer of enigszins) aanspreekt. Alleen een meerderheid van de ondernemers vindt een handhavende rol minder aansprekend. Voor alle onderzoeksgroepen geldt dat de handhavende rol relatief gezien het minst aanspreekt.

Eigen inbreng partijen

Er zijn in totaal twaalf maatregelen voorgelegd die partijen zelf kunnen nemen of al genomen hebben wat betreft klimaatadaptatie. Vijf maatregelen zijn door meer dan de helft van de vier onderzoeksgroepen reeds genomen:

- Minder tegels in de tuin en in plaats daarvan meer groen aangeplant.
- De aanplanting van bomen in de tuin voor extra schaduw en verkoeling.
- De woning voorzien van zonnewering voor schaduw/verkoeling.
- Minder vaak de tuin sproeien tijdens droge perioden.
- Zuinig doen met water in huis.

Uit de resultaten blijkt dat het merendeel van de onderzoeksgroepen niet van plan is binnen nu en twee jaar iets extra te doen ten opzichte van de huidige situatie. Bij de inwoners is 23% zeker of waarschijnlijk van plan regenwater voor hergebruik op te vangen (het gaat dus om inwoners die dat nu nog niet doen). Ook bij ondernemers en medewerkers is dit de meest genoemde wijziging.

Overige vragen

We hebben gevraagd om 1.000 euro te verdelen over maatregelen gericht op het wateroverlast, droogte en hitte. Inwoners (454 euro) en ondernemers (521 euro) geven het meeste uit aan maatregelen voor het tegengaan van droogte. Medewerkers (454 euro) en raadsleden (520 euro) geven het meeste uit aan maatregelen tegen de hitte.

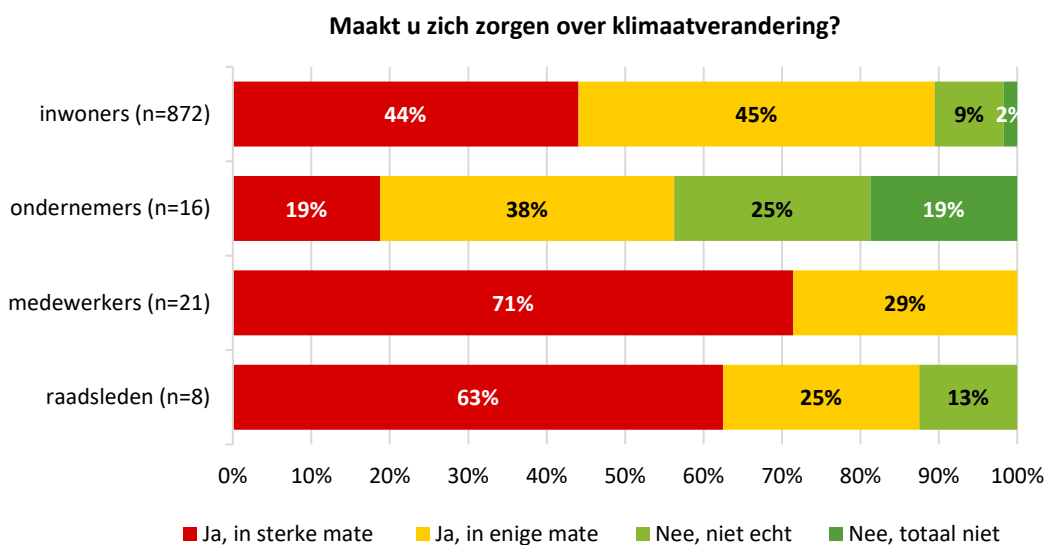
Als laatste hebben we 15 stellingen voorgelegd. De belangrijkste resultaten zijn:

- Er zijn bij een aantal stellingen duidelijke verschillen tussen de vier onderzoeksgroepen.
- Met name bij het vertrouwen dat het gezamenlijk lukt om de leefomgeving op de juiste manier en op tijd aan te passen aan de klimaatverandering zien we duidelijke verschillen. Bij 44% van de inwoners is dat vertrouwen er, terwijl bij ondernemers dat 69% is.
- Er is wel grotendeels overeenstemming om het (kraan)waterverbruik te verminderen (77% onder inwoners tot 88% onder de raadsleden).

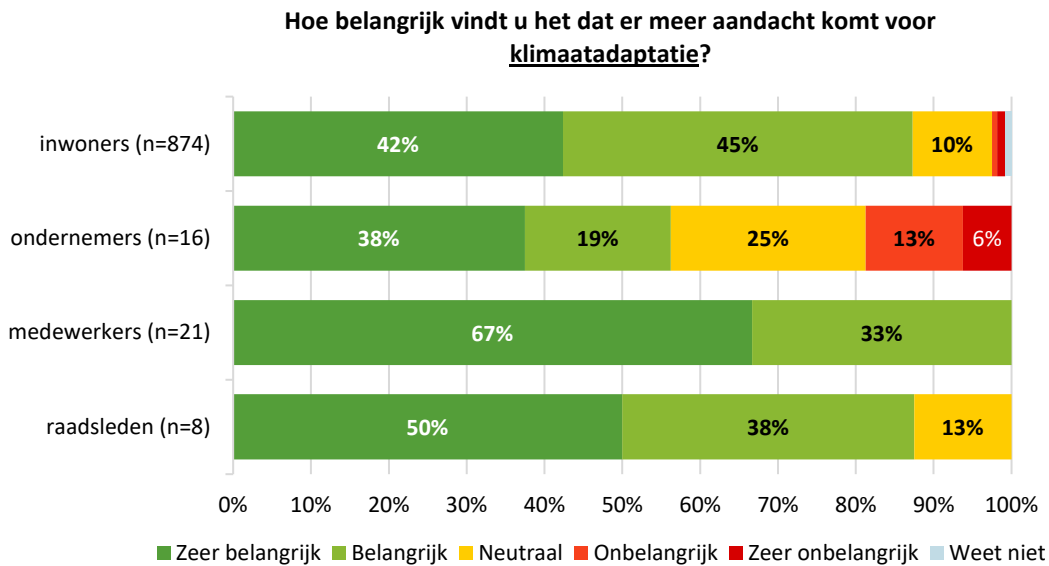
4 RESULTATEN

4.1 Houding klimaatverandering en klimaatadaptatie

We hebben de onderzoeksgroepen eerst enkele (algemene) vragen over klimaatverandering en klimaatadaptatie voorgelegd. Als we kijken naar de mate waarin er zorgen zijn over klimaatverandering dan zijn deze het grootst bij de interne doelgroepen (medewerkers en raadsleden). Negen op de tien inwoners maakt zich (sterk of in enige mate) zorgen. Bij ondernemers is dit beduidend minder.

De verschillen tussen de onderzoeksgroepen zien we ook terug in het belang dat er voor klimaatadaptatie zou moeten zijn. Inwoners, medewerkers en raadsleden vinden het over het algemeen belangrijk dat er aandacht voor is. Dat belang wordt door ondernemers beduidend minder hoog ingeschat.

Significant verschil:

- Inwoners met een universitaire opleiding vinden de aandacht voor klimaatadaptatie vaker zeer belangrijk (61%).

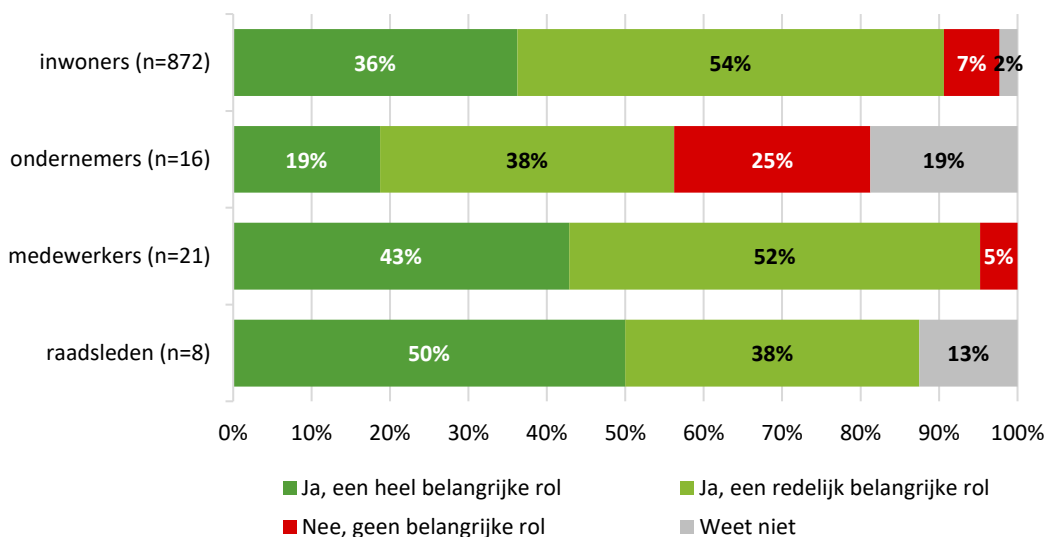

4.2 Rollen partijen bij klimaatadaptatie

We hebben de respondenten de volgende vraag voorgelegd: *Hieronder volgt een aantal 'partijen' dat aan de slag zou kunnen gaan met klimaatadaptatie. Partijen die maatregelen kunnen treffen waarmee zij de leefomgeving van de inwoners van de gemeente Lingewaard aanpassen aan klimaatverandering. Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een belangrijke rol moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.*

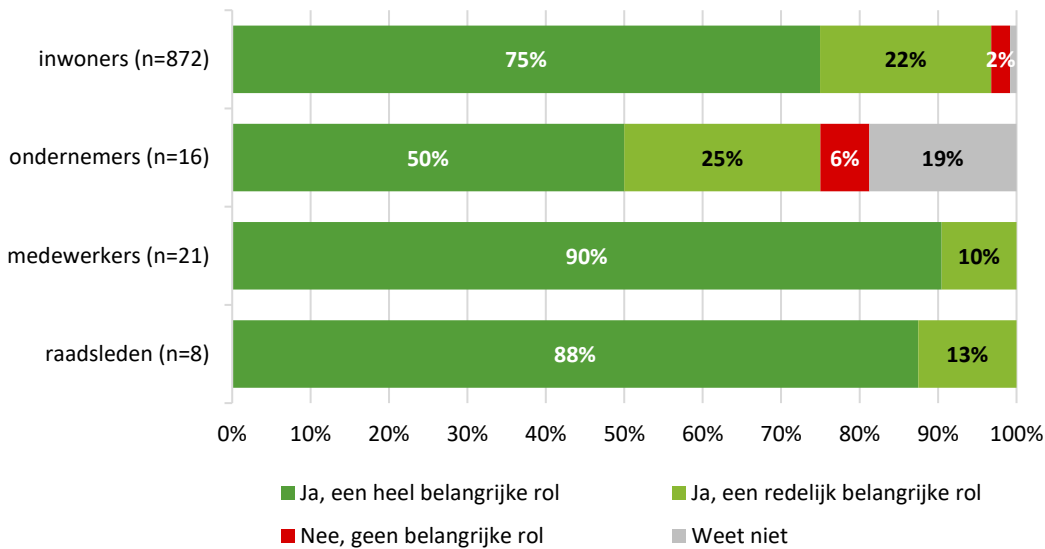
Als het gaat om de rol van inwoners dan zien drie onderzoeksgroepen een (heel of redelijk) belangrijke rol voor deze partij weggelegd. Ondernemers schatten de rol van inwoners iets lager in.

Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een belangrijke rol moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.
Partij: inwoners van de gemeente

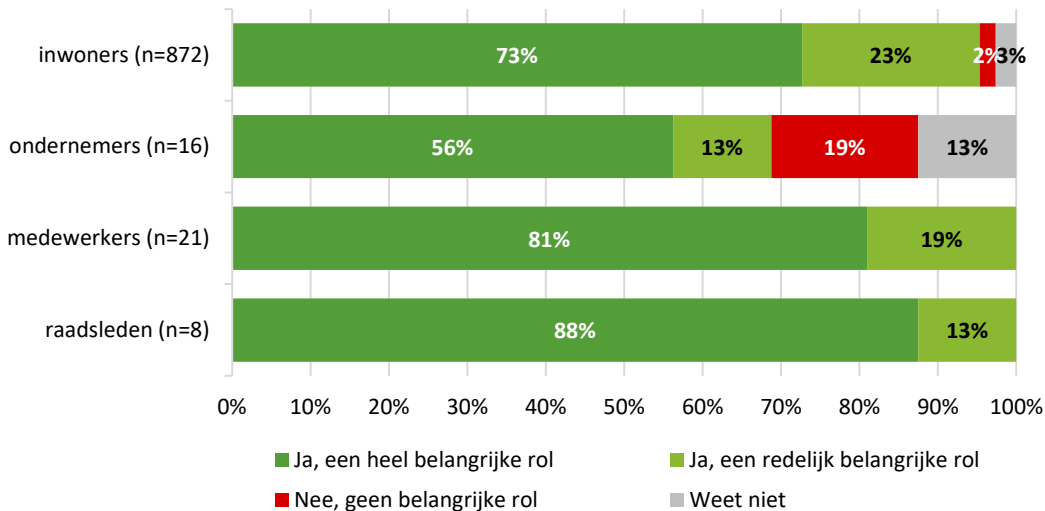
De rol voor de gemeente wordt door een meerderheid van de onderzoeksgroepen als belangrijk ingeschat. Ondernemers zien een iets minder belangrijke rol voor de gemeente weggelegd.

Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een belangrijke rol moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.
Partij: gemeente Lingewaard

Ook de rol van het waterschap wordt als belangrijk ingeschat.

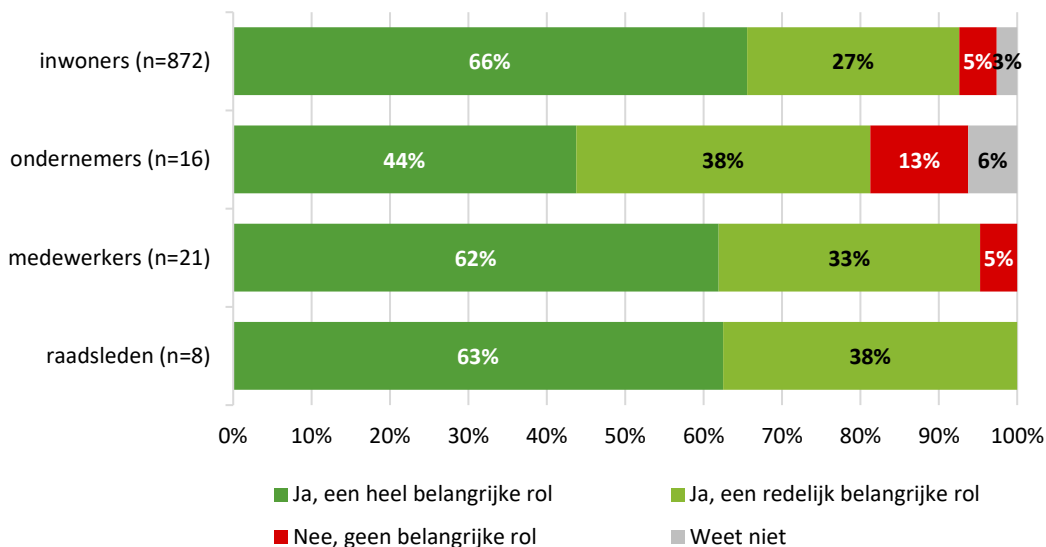
Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een belangrijke rol moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.
Partij: Waterschap

Ook de rol voor de provincie bij klimaatadaptatie wordt als belangrijk ingeschat.

Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een **belangrijke rol** moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.

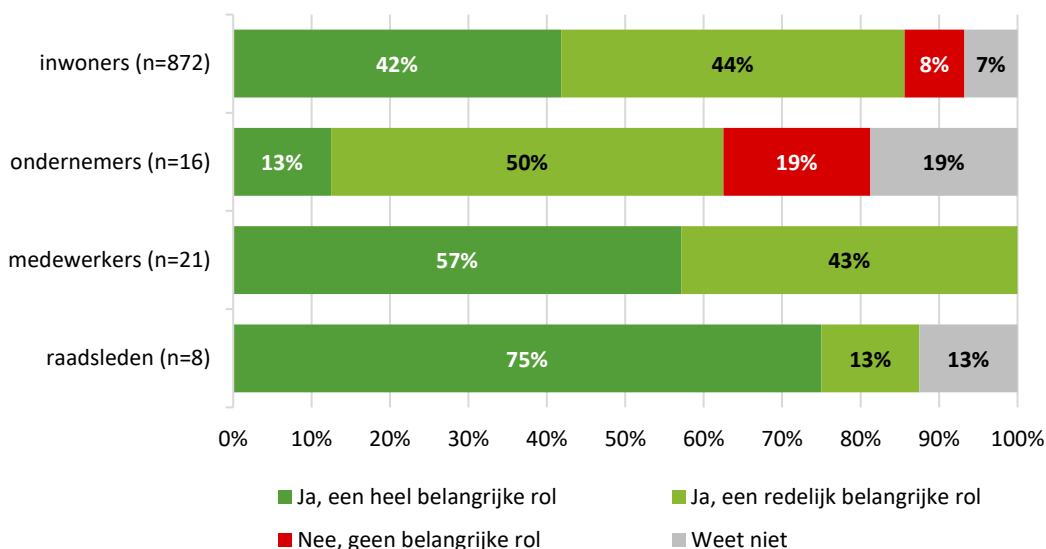
Partij: Provincie

De rol van de woningbouwvereniging/woningbouwcorporatie is volgens drie van de vier onderzoeksgroepen belangrijk. Wel kiezen met name de inwoners en ondernemers vaker dan bij de eerder voorgelegde partijen voor de optie "een redelijk belangrijke rol".

Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een **belangrijke rol** moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.

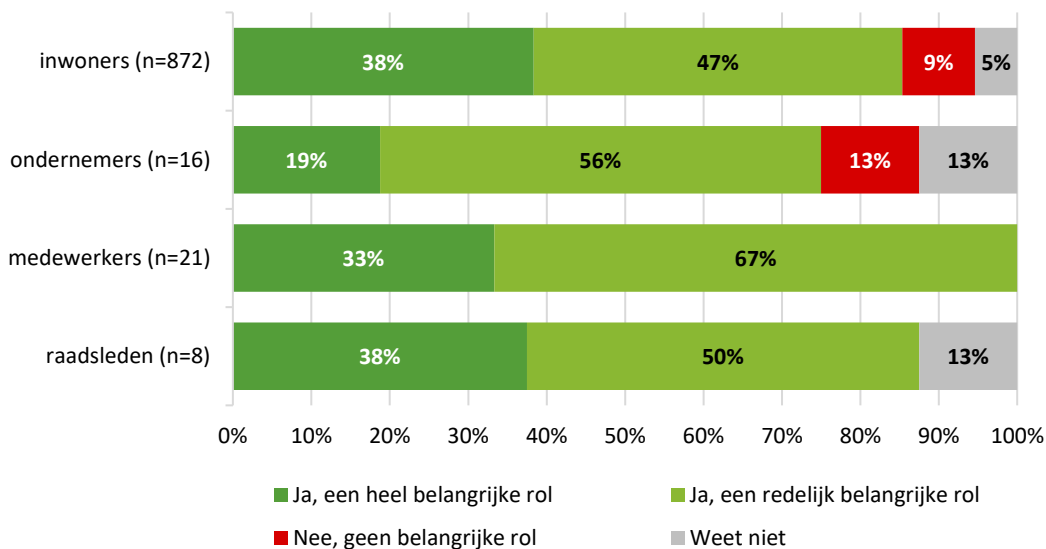
Partij: Woningbouwvereniging/woningcorporatie

Ook bij de rol van het bedrijfsleven wordt er vaker gekozen voor “een redelijk belangrijke rol” dan voor een “heel belangrijke rol”.

Kunt u per partij aangeven of u vindt dat deze een belangrijke rol moet spelen bij klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard of juist niet.

Partij: Bedrijfsleven

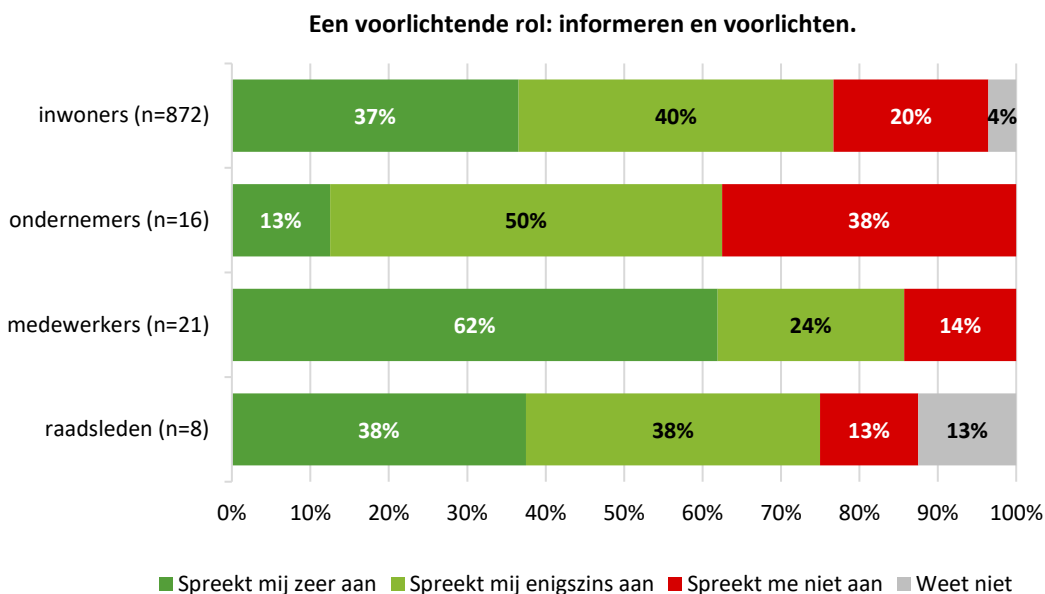
De onderzoeksgroepen hebben ook nog de mogelijkheid gehad om andere partijen te noemen die een belangrijke rol kunnen spelen bij de klimaatadaptatie in de gemeente Lingewaard. Vaker genoemde partijen zijn: scholen, de (rijks)overheid, de regering en verenigingen. De volledige lijst van partijen is opgenomen in de separate bijlage.

4.3 Rollen van de gemeente bij klimaatadaptatie

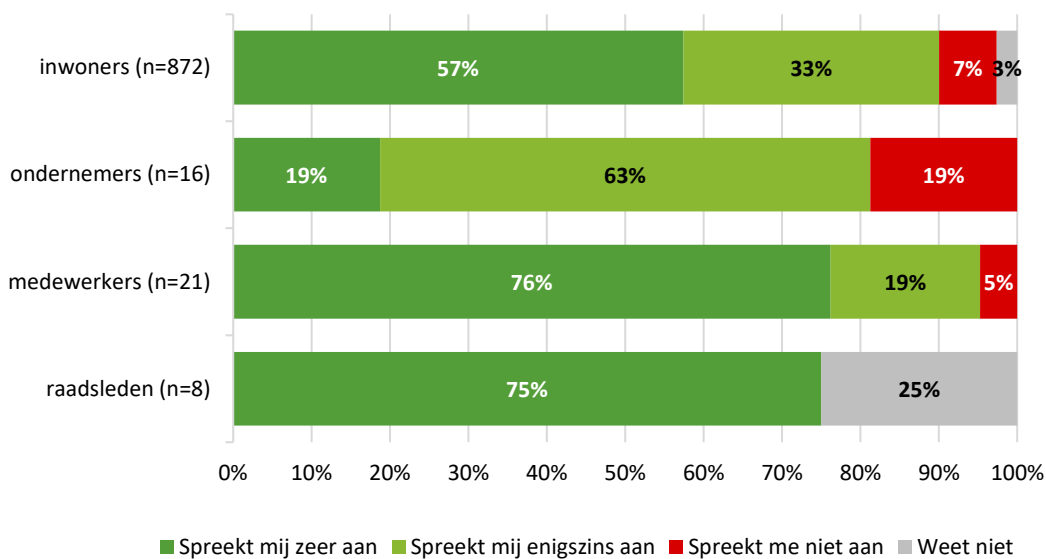
De gemeente Lingewaard kan kiezen voor verschillende 'rollen' als het gaat om klimaatadaptatie. We hebben vijf rollen voorgelegd en gevraagd in hoeverre deze rol aanspreekt.

1. Een voorlichtende rol: informeren en voorlichten.
De gemeente Lingewaard beperkt zich tot het informeren en voorlichten van inwoners/bedrijven over het onderwerp klimaatadaptatie (Wat is het? Waarom wil de gemeente aan de slag met klimaatadaptatie? Wat kunnen de inwoners zelf doen?).
2. Een faciliterende rol: ondersteunen.
De gemeente Lingewaard ondersteunt de inwoners/bedrijven bij het zelf treffen van maatregelen, bijvoorbeeld door gezamenlijk te kijken naar een geschikte oplossing.
3. Een aanjagende rol: informeren, enthousiasmeren en stimuleren.
De gemeente Lingewaard informeert, enthousiasmeert en stimuleert inwoners/bedrijven om maatregelen te treffen. Daarbij geeft gemeente Lingewaard uiteraard zelf het goede voorbeeld.
4. Een regulerende rol: belonen of extra betalen.
De gemeente Lingewaard beloont inwoners/bedrijven die maatregelen nemen en laat inwoners/bedrijven die geen maatregelen nemen extra betalen.
5. Een handhavende rol: verplichten.
De gemeente Lingewaard stelt maatregelen verplicht en spreekt inwoners/bedrijven aan die de verplichte maatregelen niet nemen.

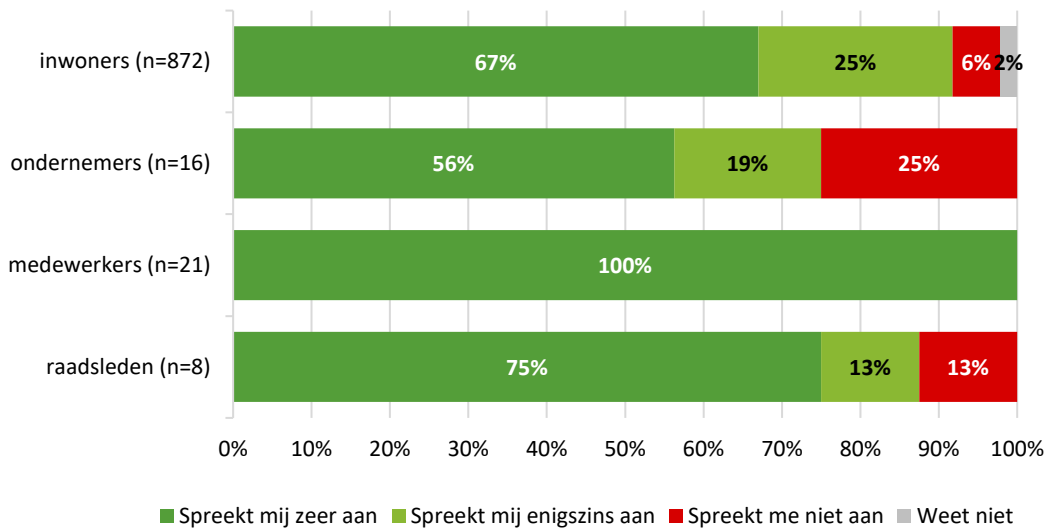
De resultaten staan op pagina 13 tot en met 15. Alle rollen spreken in meer of mindere mate aan. We zien dat een meerderheid van de vier onderzoeksgroepen bij alle rollen aangeeft dat het ze (zeer of enigszins) aanspreekt. Alleen een meerderheid van de ondernemers vindt een handhavende rol minder aansprekend. Voor alle onderzoeksgroepen geldt dat de handhavende rol relatief gezien het minst aanspreekt.

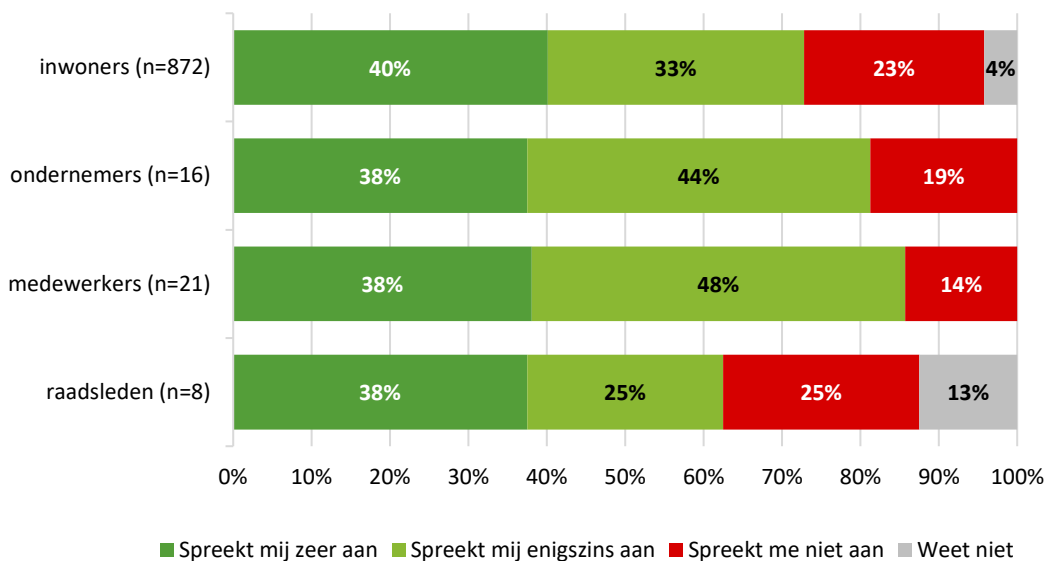
Een faciliterende rol: ondersteunen.

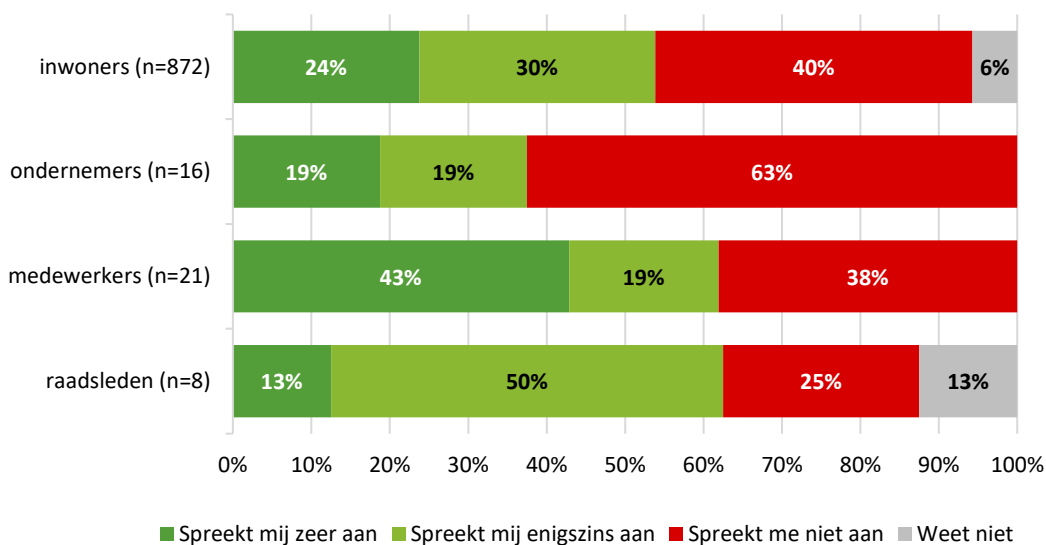
Een aanjagende rol: informeren, enthousiasmeren en stimuleren.

Een regulerende rol: belonen of extra betalen.

Een handhavende rol: verplichten.

Significant verschil:

- Inwoners van 65 jaar of ouder kiezen minder vaak (33%) de optie 'spreekt me niet aan' bij de handhavende rol van de gemeente.

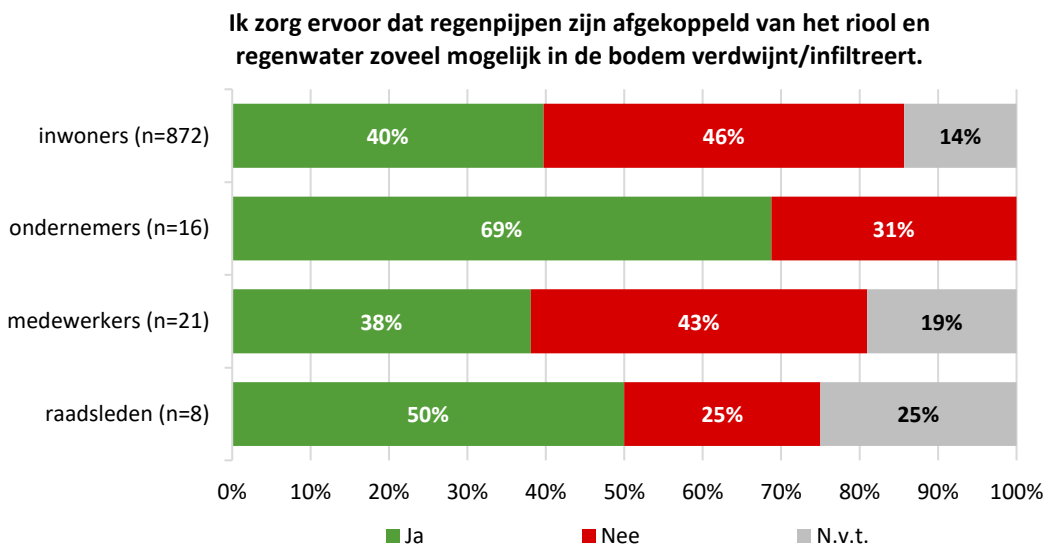
4.4 Eigen inbreng partijen: huidige en toekomstige inbreng

We hebben ook vragen gesteld over de (mogelijke) inbreng van partijen zelf. Hiervoor hebben we het volgende voorgelegd:

Hieronder noemen we verschillende maatregelen die de inwoners, bedrijven en organisaties zelf kunnen nemen wat betreft klimaatadaptatie. De genoemde maatregelen dragen bijvoorbeeld bij aan minder wateroverlast, een minder droge tuin of een koeler huis. Kunt u aangeven of u deze maatregelen al heeft genomen? Misschien dat de genoemde maatregel niet voor u geldt, bijvoorbeeld omdat u geen tuin heeft. Dan kunt u niet van toepassing (n.v.t.) antwoorden.

In totaal zijn er twaalf maatregelen voorgelegd (de resultaten staan op pagina 16 tot en met 22).

Het gebruik c.q. de opvang van regenwater is nog enigszins beperkt (zie deze pagina en de volgende pagina). Wel zien we dat ondernemers relatief veel doen als het gaat om de afkoppeling van regenpijpen van het riool en de opvang van regenwater.

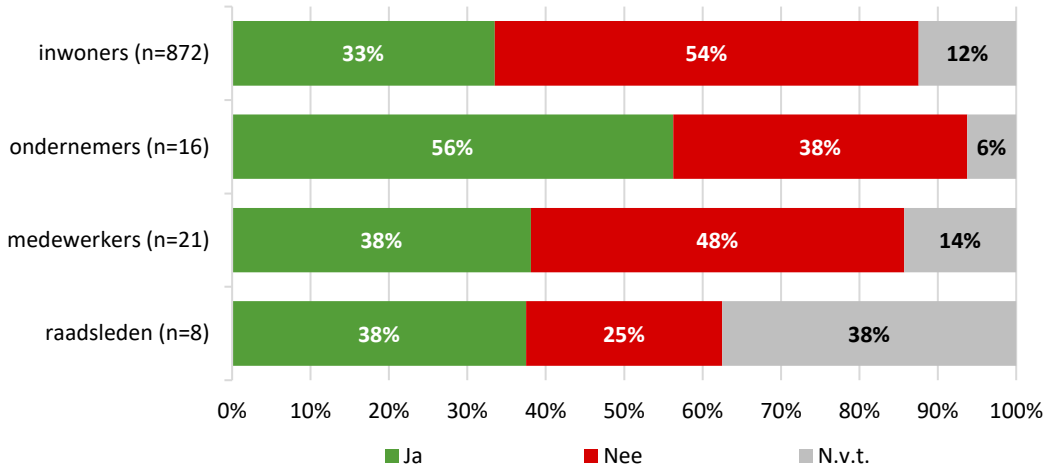

Significante verschillen:

- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen, hebben vaker de regenpijpen afgekoppeld (73%).
- Inwoners met vrijstaand wonen, hebben vaker de regenpijpen afgekoppeld (53%). Inwoners die in een appartement wonen, hebben vaker de regenpijpen niet afgekoppeld (18%).
- Inwoners die in een huurhuis wonen, hebben vaker de regenpijpen niet afgekoppeld (36%).

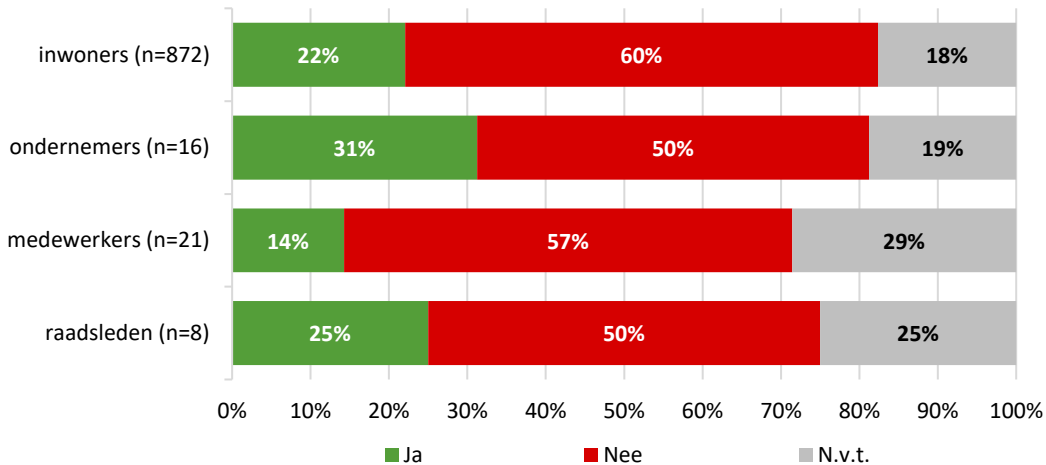
Ik vang regenwater op voor hergebruik in een regenton of in een andere voorziening.

Significante verschillen:

- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen, vangen vaker regenwater op voor hergebruik (45%).
- Inwoners die in een appartement wonen, vangen regenwater minder vaak op voor hergebruik (3%).

Ik vang regenwater tijdelijk op bij een extreme regenbui, bijvoorbeeld met een vijver of met een verlaging in de tuin.

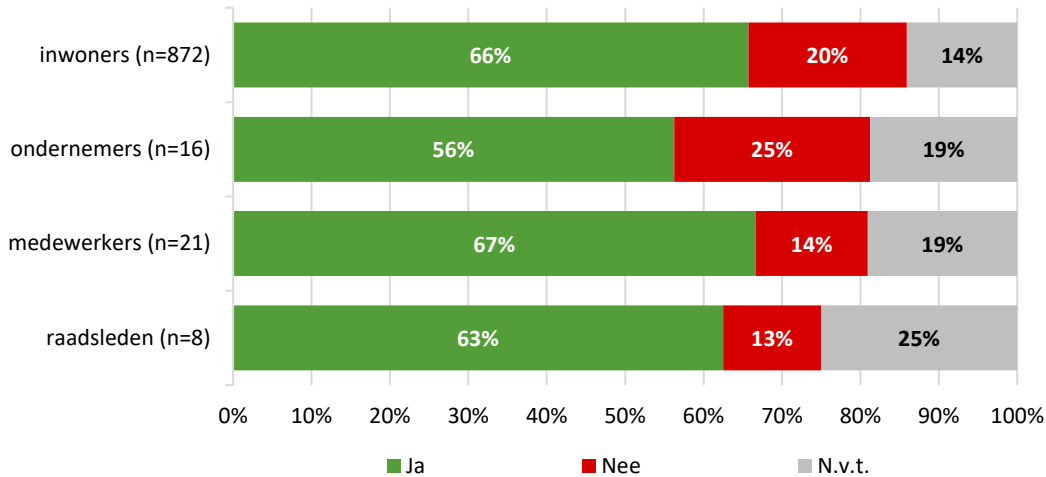

Significante verschillen:

- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen, vangen vaker regenwater op bij een extreme regenbui (31%).
- Inwoners die in een appartement wonen, vangen regenwater minder vaak op bij een extreme regenbui (4%).
- Inwoners die in een huurwoning wonen, vangen regenwater minder vaak op bij een extreme regenbui (14%).

Als het gaat om tegels dan zien we dat circa tweederde deze minder gebruiken en in plaats daarvan meer groen aanplanten. De vervanging van tegels door waterdoorlatende verharding gebeurt minder.

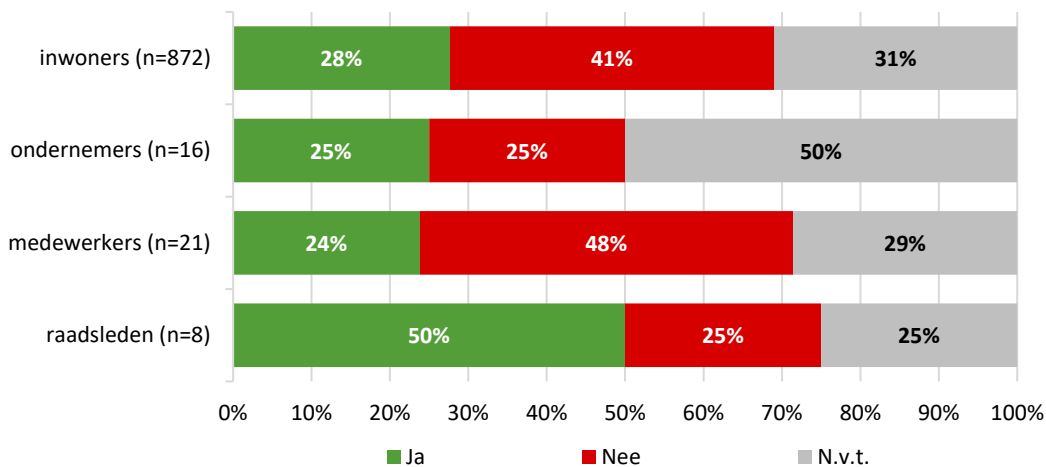
Ik heb tegenwoordig minder tegels in de tuin en in plaats daarvan meer groen aangeplant. De bodem verdroogt dan minder en er is meer schaduw/verkoeling

Significante verschillen:

- Inwoners uit Doornenburg (78%) geven vaker aan minder tegels in de tuin te hebben en in plaats daarvan meer groen te hebben aangeplant.
- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen, geven vaker aan minder tegels in de tuin te hebben en in plaats daarvan meer groen te hebben aangeplant (86%).
- Inwoners in een huurwoning (31%) en een appartement (86%) geven vaker dat tegels 'niet van toepassing' zijn.

Ik heb veel tegels in mijn tuin vervangen door waterdoorlatende verharding zodat regenwater beter in de bodem kan stromen.

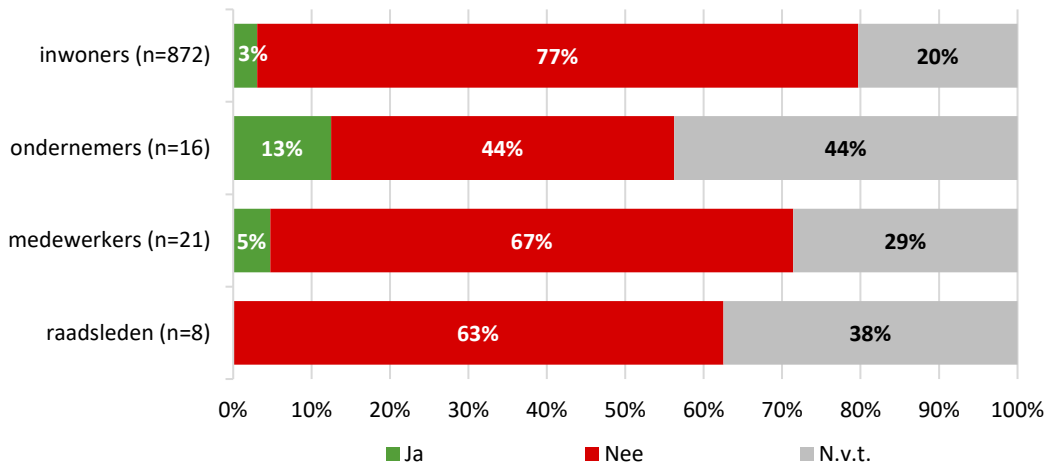

Significant verschil:

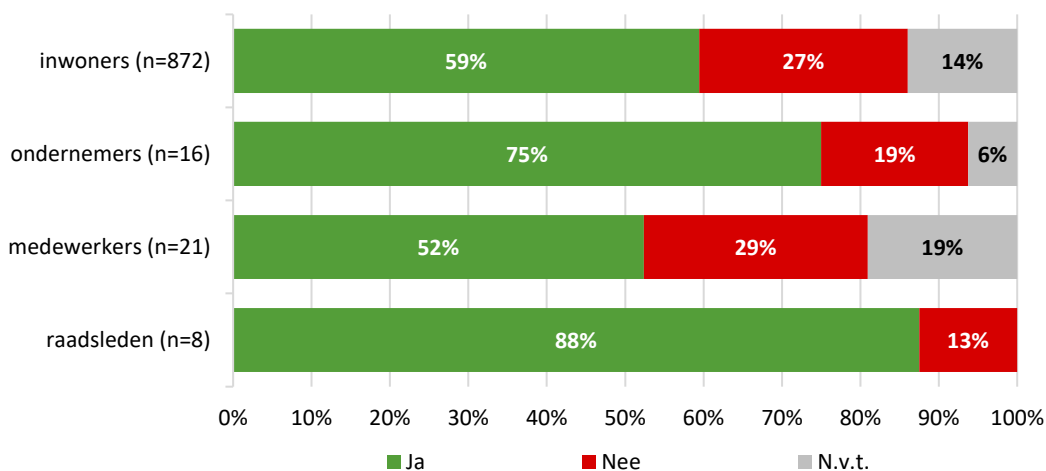
- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen geven vaker aan tegels te hebben vervangen (43%).

Als het gaat om groene daken, bomen en beplanting dan zien we dat groene daken nog weinig worden gebruikt. Het gebruik van bomen voor extra schaduw en verkoeling wordt wel vaker gedaan.

Ik heb een groen dak (met sedum beplanting) op mijn huis en/of schuur gelegd voor verkoeling en het opvangen van regenwater.

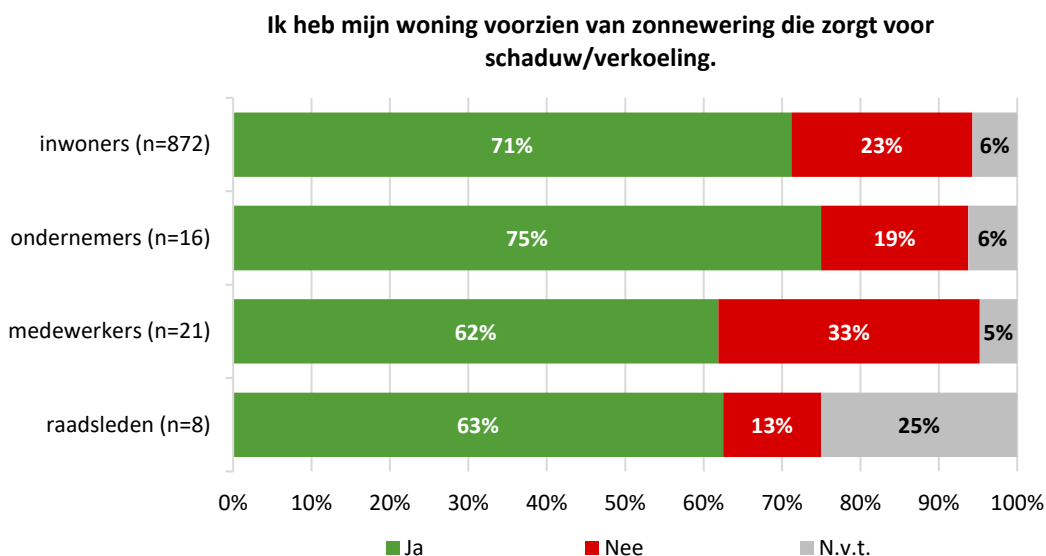
Ik heb één of meerdere bomen in mijn tuin geplant voor extra schaduw en verkoeling.

Significante verschillen:

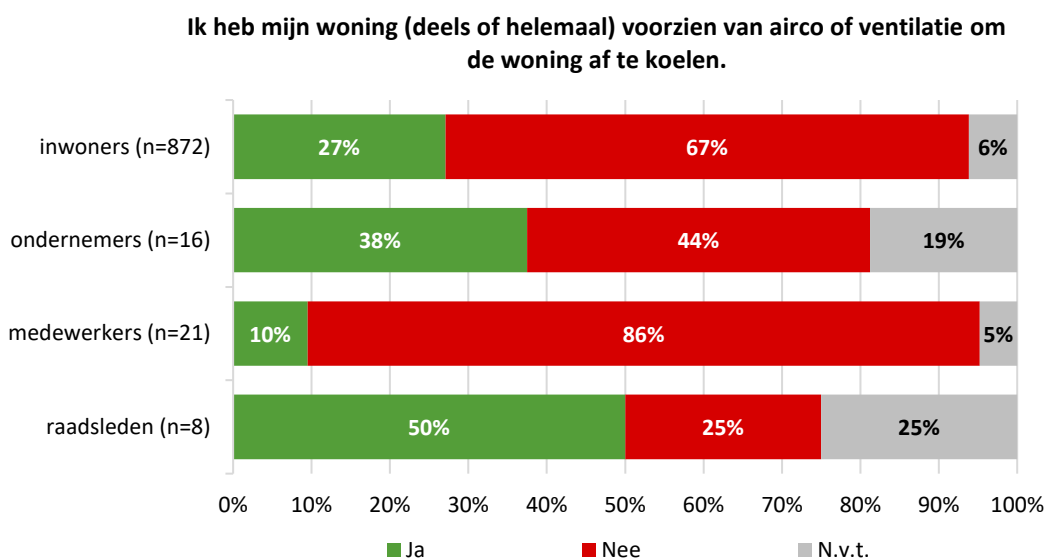
- Inwoners uit Doornenburg (74%) en Angeren (78%) geven vaker aan één of meerdere bomen in hun tuin te hebben geplant voor extra schaduw en verkoeling.
- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen geven vaker aan één of meerdere bomen in hun tuin te hebben geplant voor extra schaduw en verkoeling (84%).
- Inwoners die vrijstaand wonen (81%) of twee onder 1 kap wonen (70%) geven vaker aan één of meerdere bomen in hun tuin te hebben geplant voor extra schaduw en verkoeling.
- Inwoners die in een appartement wonen (11%) of in een rijtjeshuis (44%) geven vaker aan geen bomen in hun tuin te hebben geplant voor extra schaduw en verkoeling.
- Inwoners die in een huurwoning wonen (26%) geven vaker aan geen bomen in hun tuin te hebben geplant voor extra schaduw en verkoeling.

Circa tweederde van de onderzoeksgroepen gebruikt zonwering voor schaduw/verkoeling.

Significante verschillen:

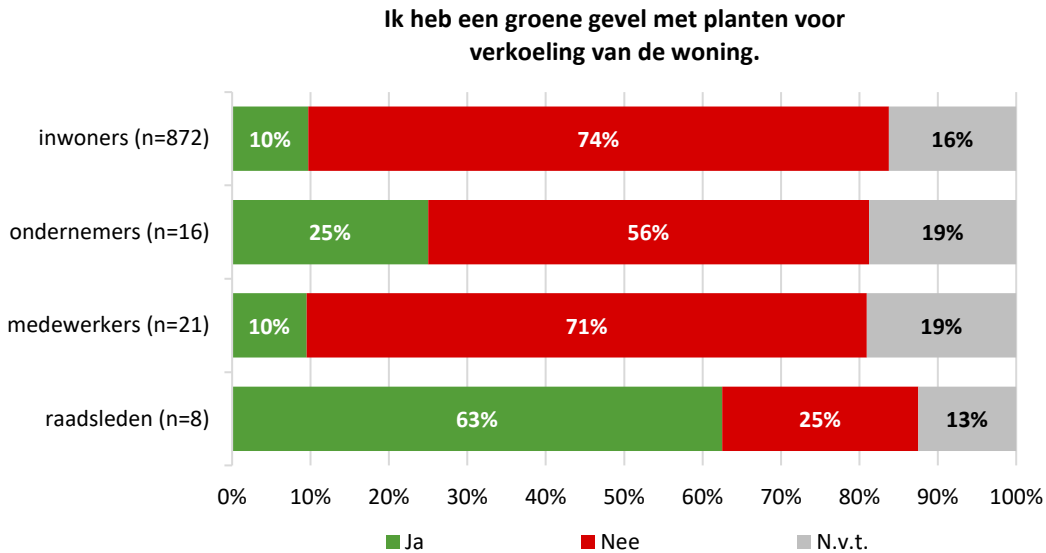
- Inwoners die in een appartement wonen (59%) en in een huurwoning wonen (61%) geven vaker aan geen zonwering te hebben.

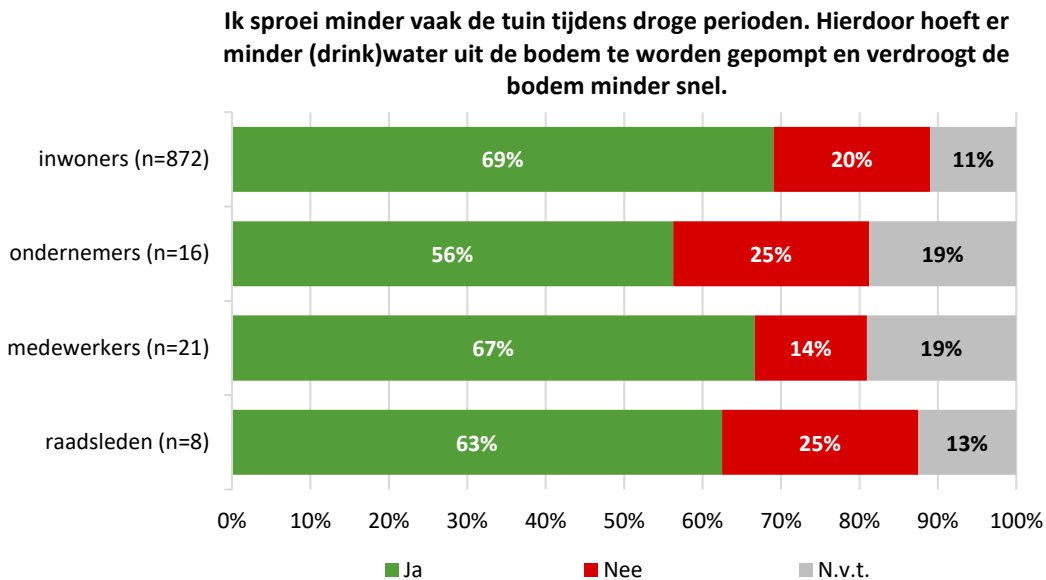
Significante verschillen:

- Inwoners die buiten de bebouwde kom wonen (36%) en inwoners die vrijstaand wonen (34%) geven vaker aan hun woning te hebben voorzien van airco of ventilatie.

Een groene gevel met planten wordt vrij weinig gebruikt voor de verkoeling van de woning.

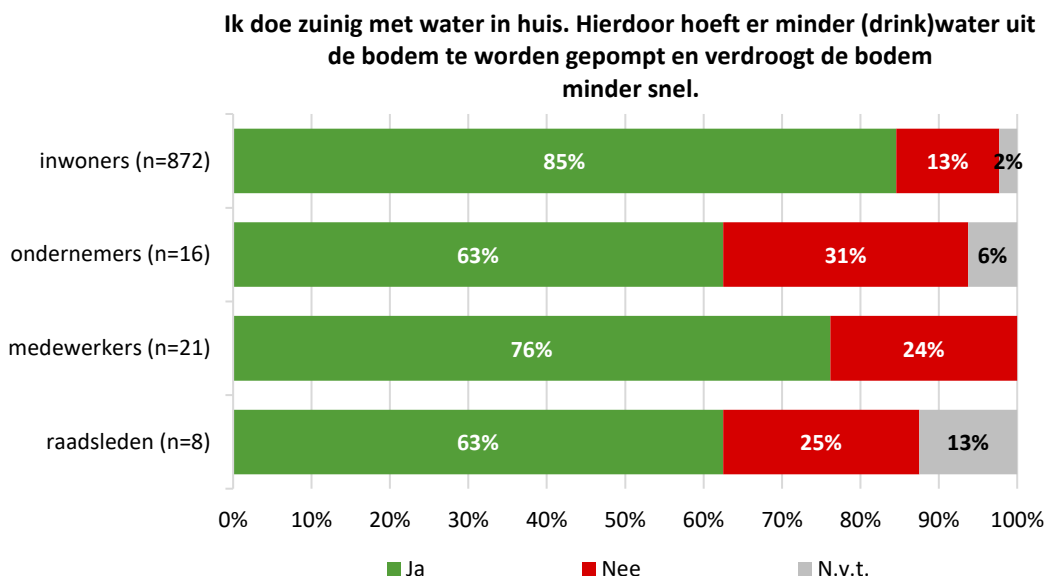

Over het algemeen geven de onderzoeksgroepen in (grote) meerderheid aan voorzichtig te zijn met het gebruik van (drink)water (zie ook de volgende pagina).

Significante verschillen:

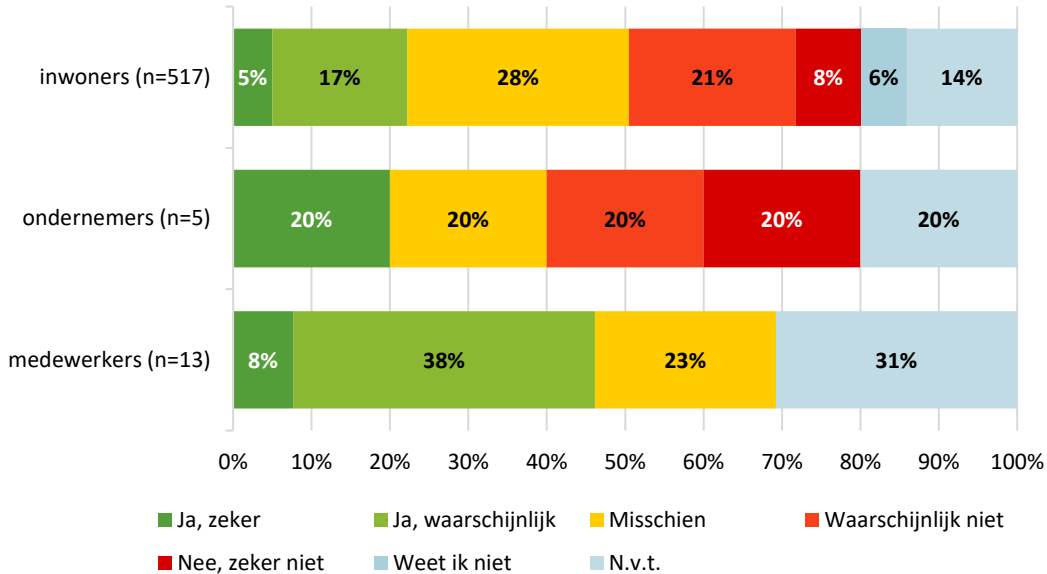
- Inwoners die in een appartement wonen (74%) en in een huurwoning wonen (26%), geven vaker aan dat het bovenstaande 'niet van toepassing is'.

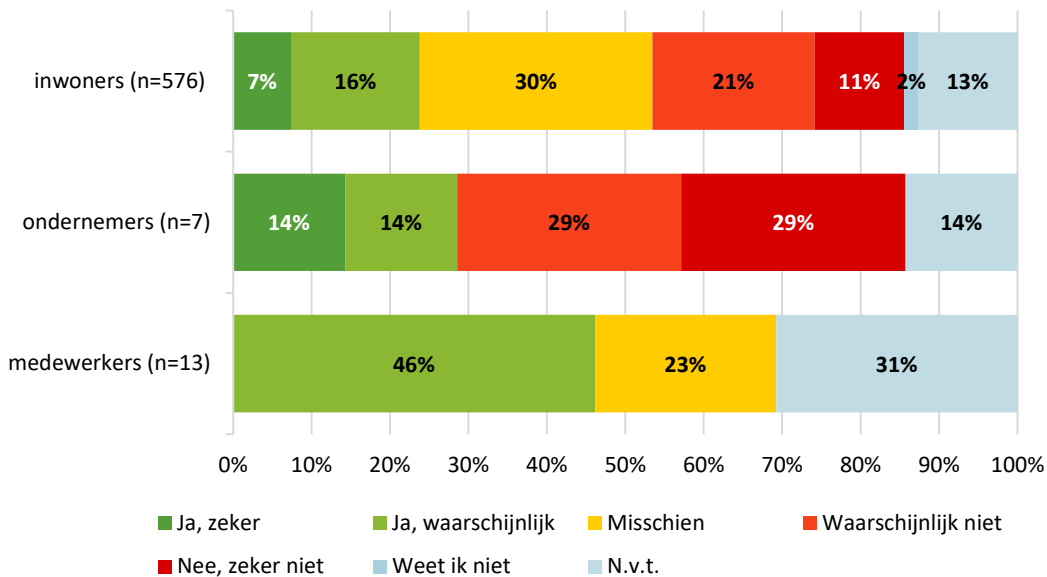
Dezelfde maatregelen hebben we nogmaals aan de respondenten voorgelegd met de vraag of ze deze binnen twee jaar gaan uitvoeren. Vanzelfsprekend zijn de maatregelen niet meer voorgelegd indien de respondent heeft aangegeven de maatregel al te hebben uitgevoerd. De resultaten op deze vragen staan weergegeven op pagina 23 tot en met 28. Gegeven het beperkte aantal raadsleden dat deze vragen voorgelegd heeft gekregen, hebben we de resultaten van deze onderzoeksgroep niet opgenomen in de grafieken. Bij twee grafieken zijn om dezelfde reden ook de resultaten van de ondernemers weggelaten.

Uit de resultaten blijkt dat het merendeel van de onderzoeksgroepen niet van plan is binnen nu en twee jaar iets te wijzigen (extra te doen ten opzichte van de huidige situatie). Bij de inwoners is 23% zeker of waarschijnlijk van plan regenwater voor hergebruik op te vangen. Ook bij ondernemers en medewerkers is dit de meest genoemde wijziging.

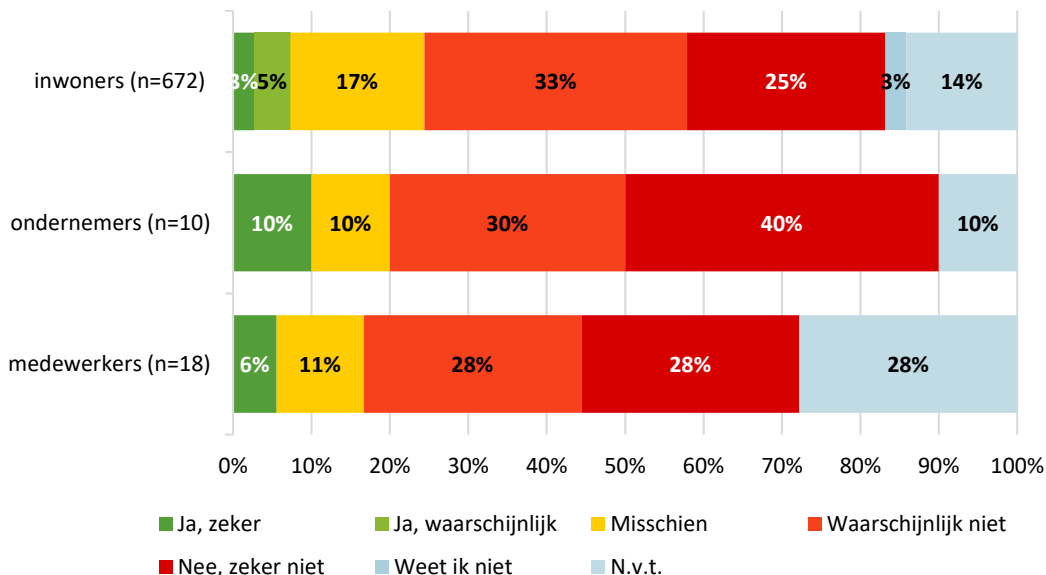
Ik zorg ervoor dat regenpijpen zijn afgekoppeld van het riool en regenwater zoveel mogelijk in de bodem verdwijnt/infiltreert.

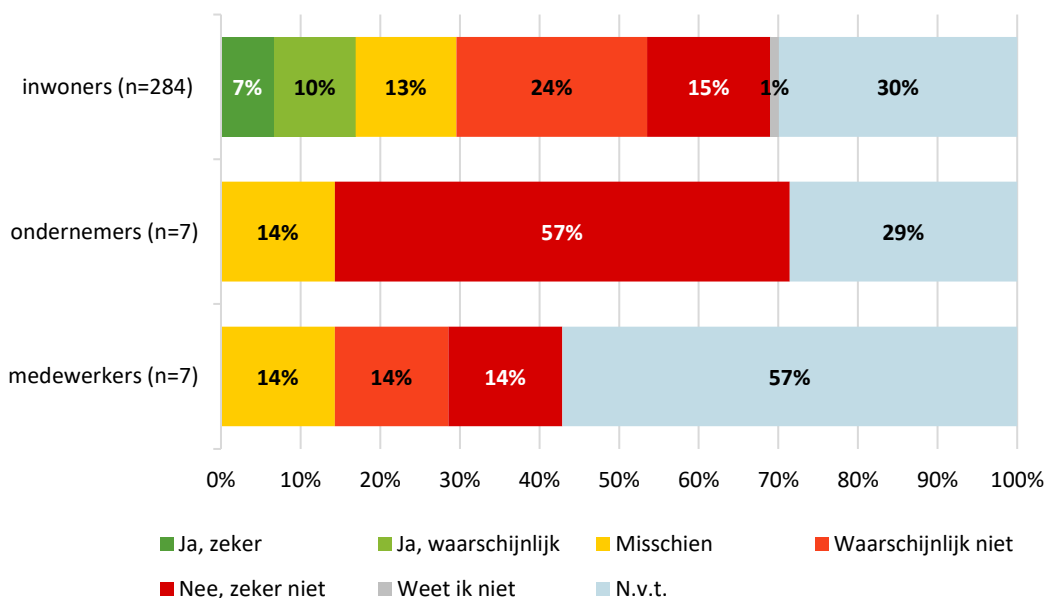
Ik vang regenwater op voor hergebruik in een regenton of in een andere voorziening.

Ik vang regenwater tijdelijk op bij een extreme regenbui, bijvoorbeeld met een vijver of met een verlaging in de tuin.

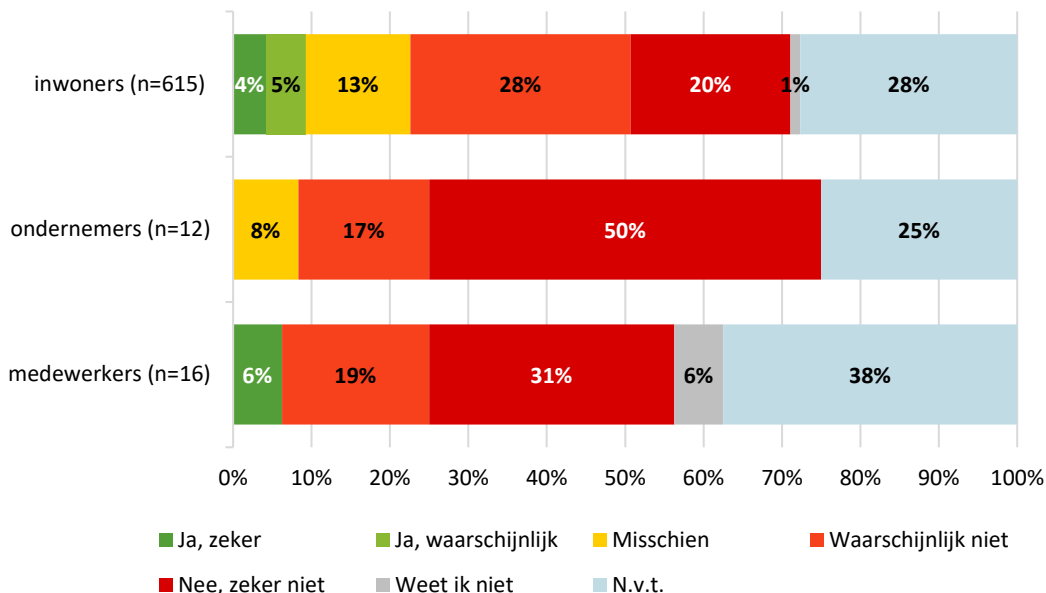

Ik heb tegenwoordig minder tegels in de tuin en in plaats daarvan meer groen aangeplant. De bodem verdroogt dan minder en er is meer schaduw/verkoeling.

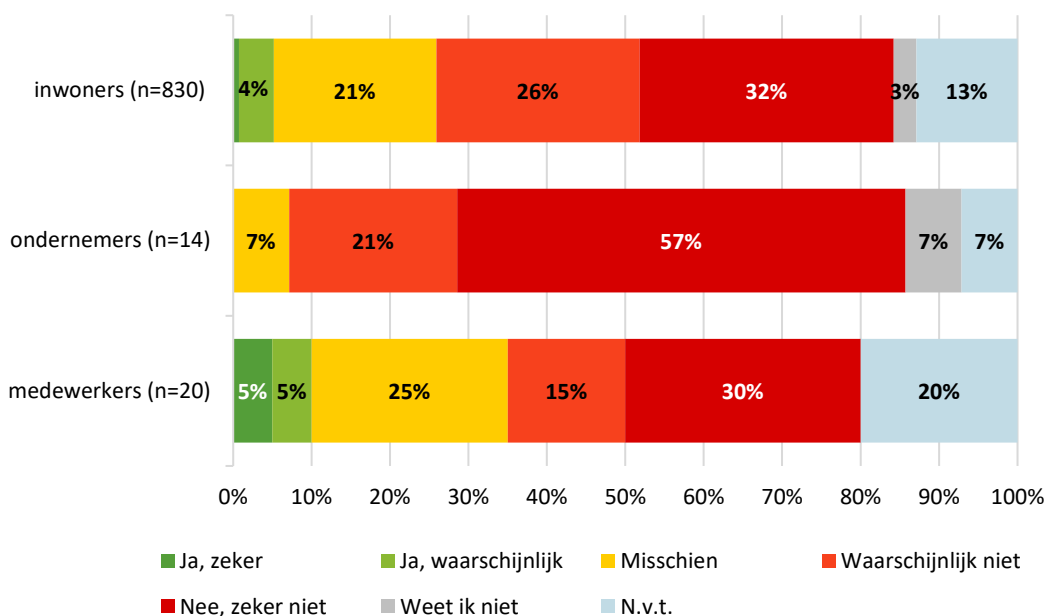

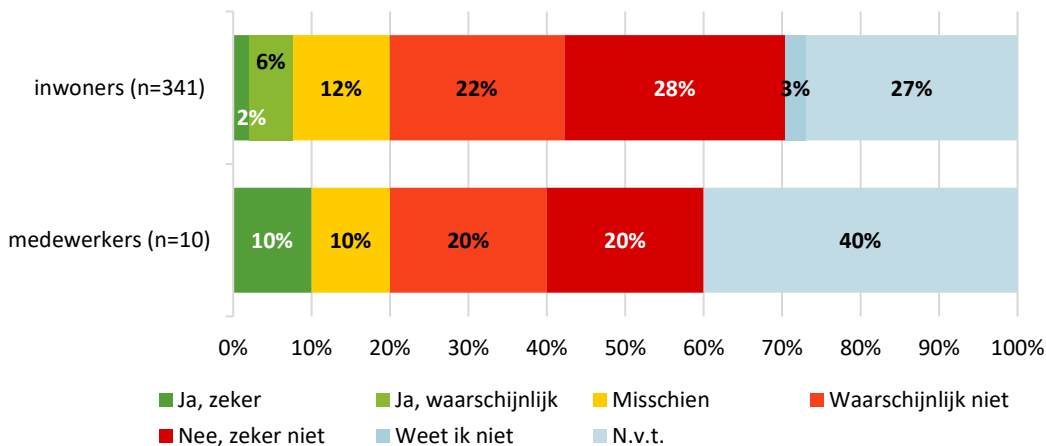
Ik heb veel tegels in mijn tuin vervangen door waterdoorlatende verharding zodat regenwater beter in de bodem kan stromen.

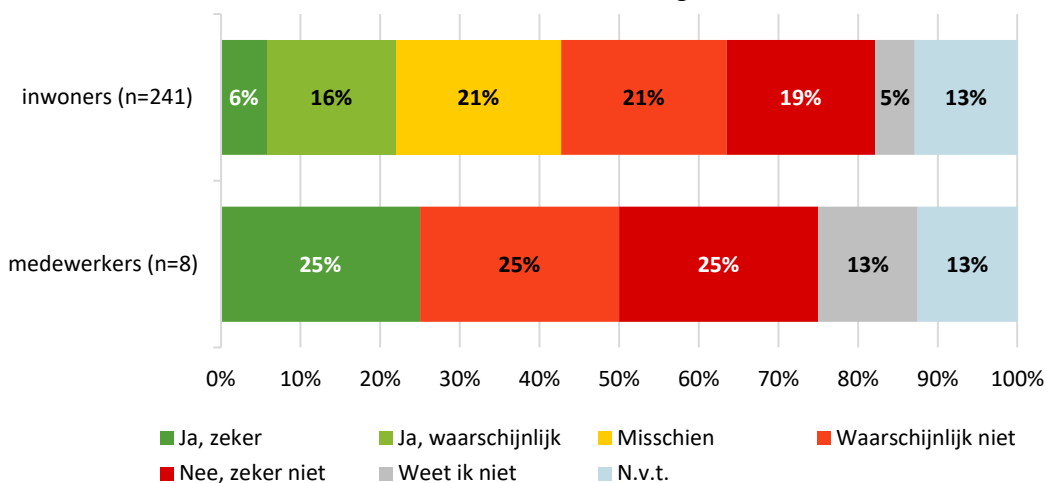
Ik heb een groen dak (met sedum beplanting) op mijn huis en/of schuur gelegd voor verkoeling en het opvangen van regenwater.

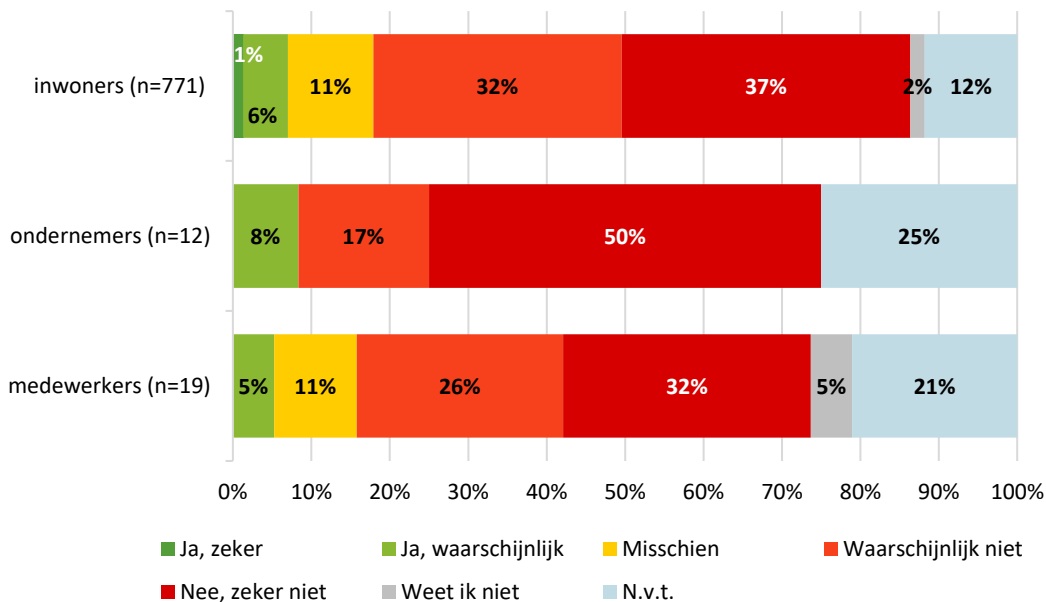
Ik heb één of meerdere bomen in mijn tuin geplant voor extra schaduw en verkoeling.

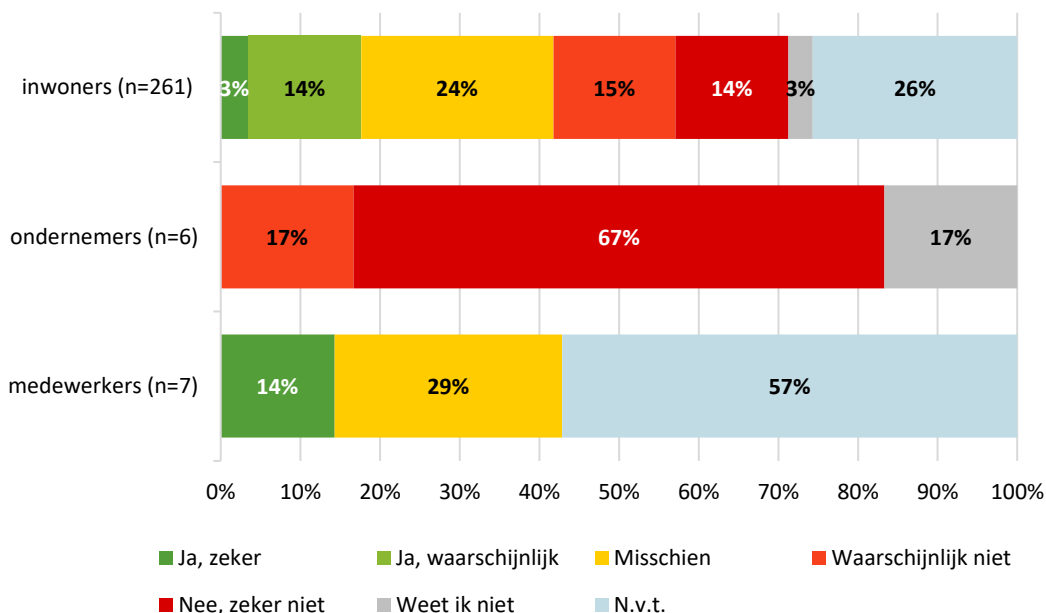
Ik heb mijn woning voorzien van zonnewering die zorgt voor schaduw verkoeling.

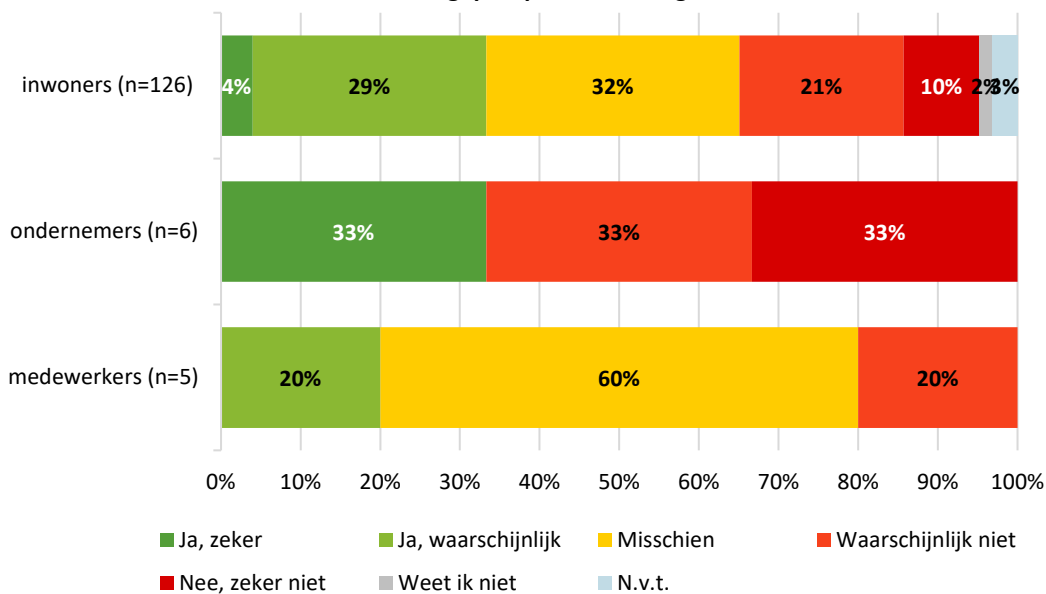
Ik heb een groene gevel met planten voor verkoeling van de woning.

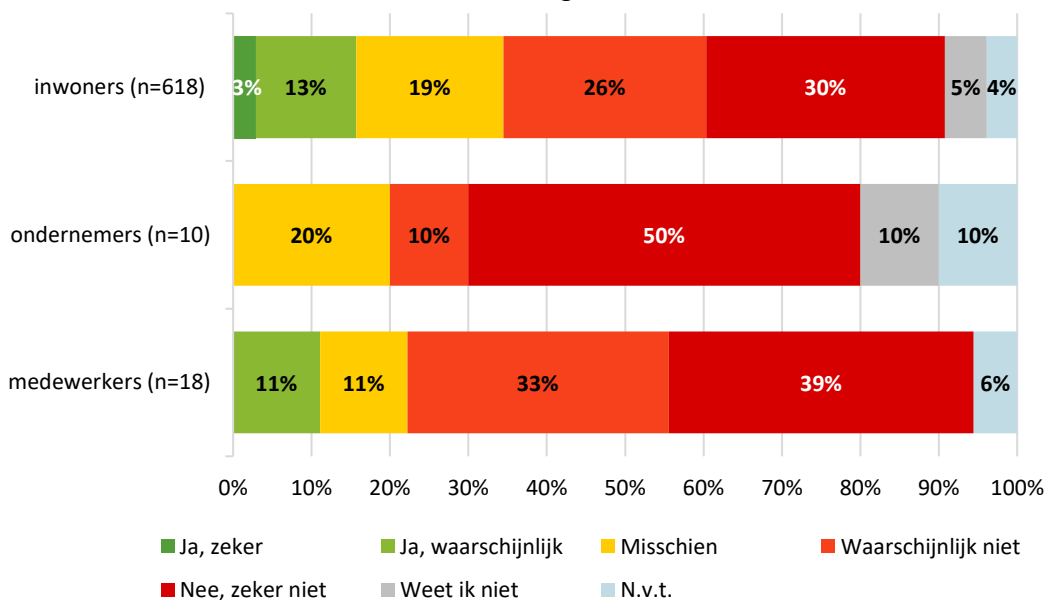
Ik sproei minder vaak de tuin tijdens droge perioden. Hierdoor hoeft er minder (drink)water uit de bodem te worden gepompt en verdroogt de bodem minder snel.

Ik doe zuinig met water in huis. Hierdoor hoeft er minder (drink)water uit de bodem te worden gepompt en verdroogt de bodem minder snel.

Ik heb mijn woning (deels of helemaal) voorzien van airco of ventilatie om de woning af te koelen.

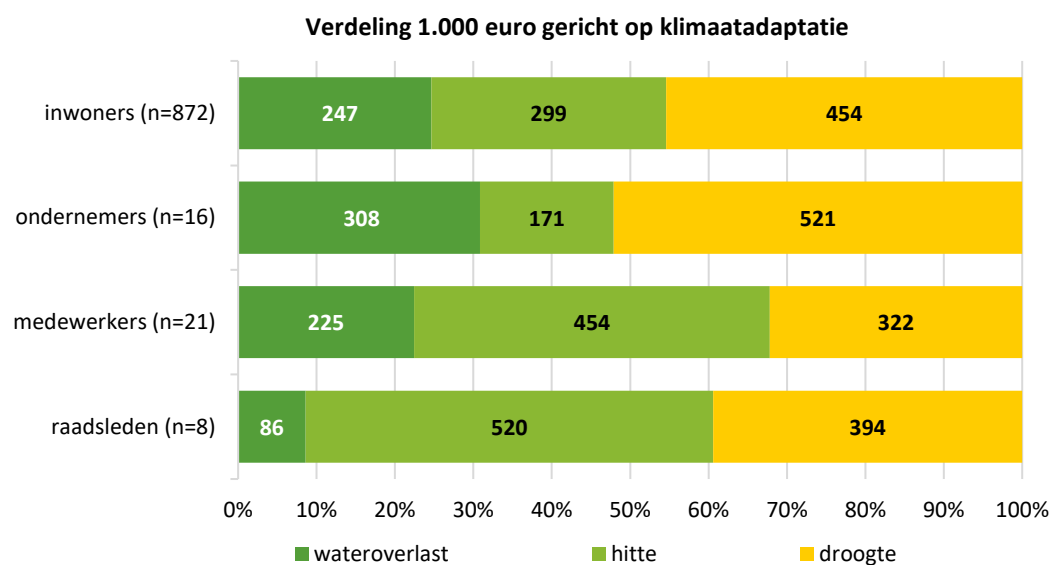
4.5 Overige vragen

We hebben alle onderzoeksgroepen de volgende vraag voorgelegd:

Als u € 1.000 zou mogen besteden in uw straat of wijk aan maatregelen gericht op klimaatadaptatie, hoe zou u dit budget dan inzetten?

- *Budget voor maatregelen gericht op wateroverlast:* [euro]
- *Budget voor maatregelen gericht op droogte:*   [euro]
- *Budget voor maatregelen gericht op hitte:*   [euro]

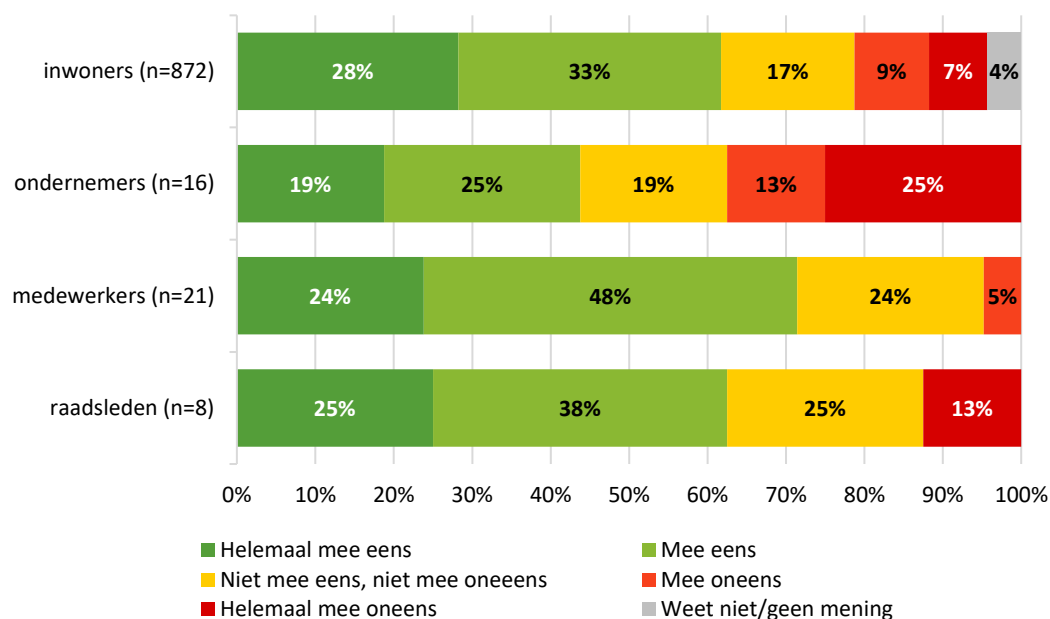
Uit de onderstaande resultaten blijken er grote verschillen te zijn tussen de onderzoeksgroepen. De externe partijen (inwoners en ondernemers) geven relatief veel geld uit aan maatregelen gericht op droogte, terwijl de interne partijen (medewerkers en raadsleden) relatief veel uitgeven aan maatregelen gericht op hitte.

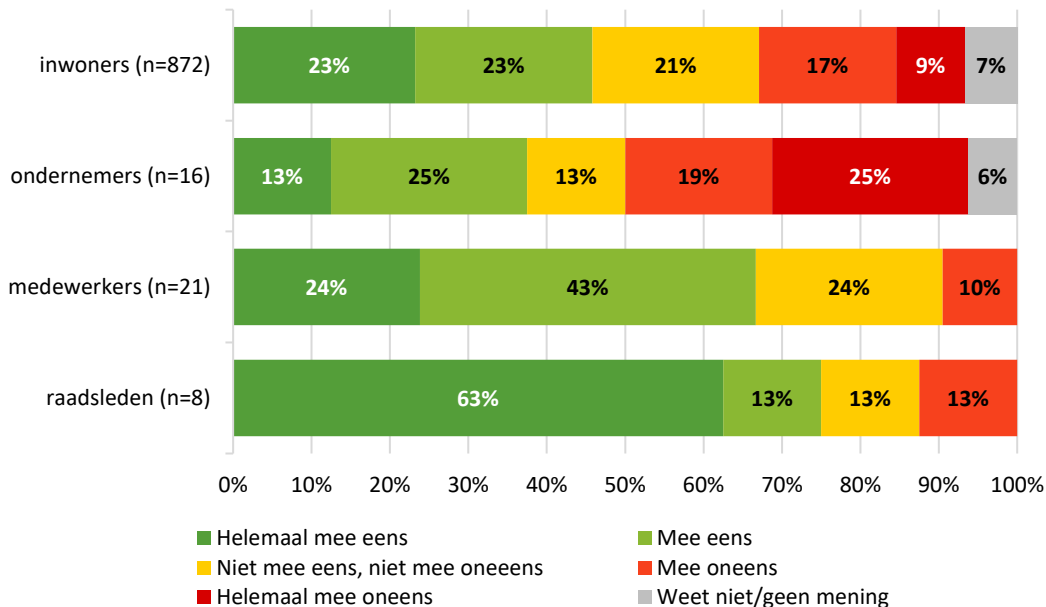
Tot slot hebben we de respondenten nog 15 stellingen voorgelegd (zie pagina 30 tot en met 38). De belangrijkste resultaten zijn:

- Er zijn bij een aantal stellingen duidelijke verschillen tussen de vier onderzoeksgroepen.
- Met name bij het vertrouwen dat het gezamenlijk lukt om de leefomgeving op de juiste manier en op tijd aan te passen aan de klimaatverandering zien we duidelijke verschillen. Bij 44% van de inwoners is dat vertrouwen er, terwijl bij ondernemers dat 69% is.
- Er is wel grotendeels overeenstemming om het (kraan)waterverbruik te verminderen (77% onder inwoners tot 88% onder de raadsleden).

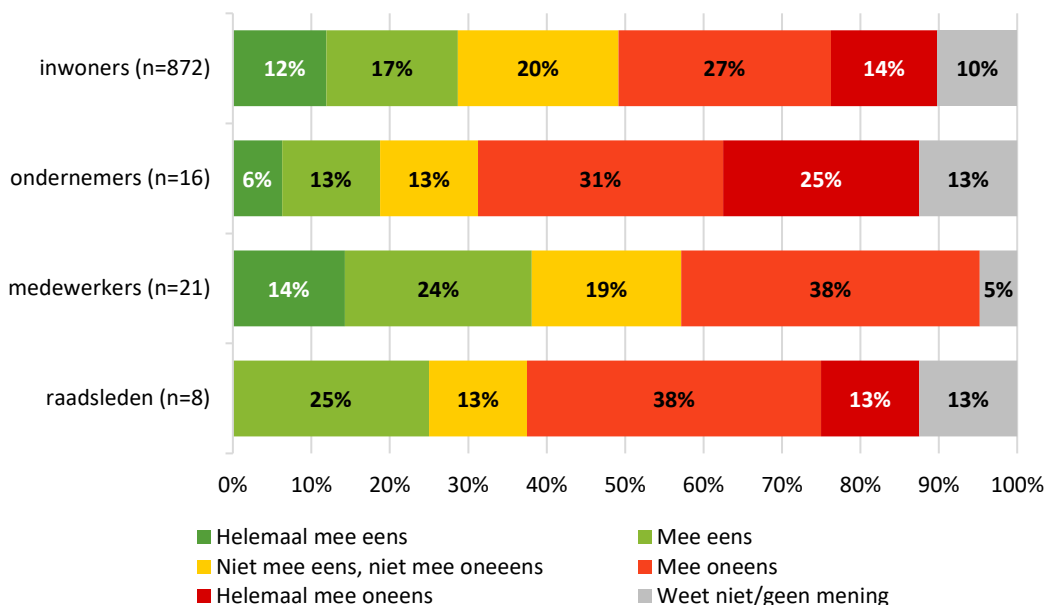
Ik wil dat de gemeente Lingewaard haar inwoners/bedrijven subsidie geeft voor het zelf nemen van klimaatadaptatie maatregelen.

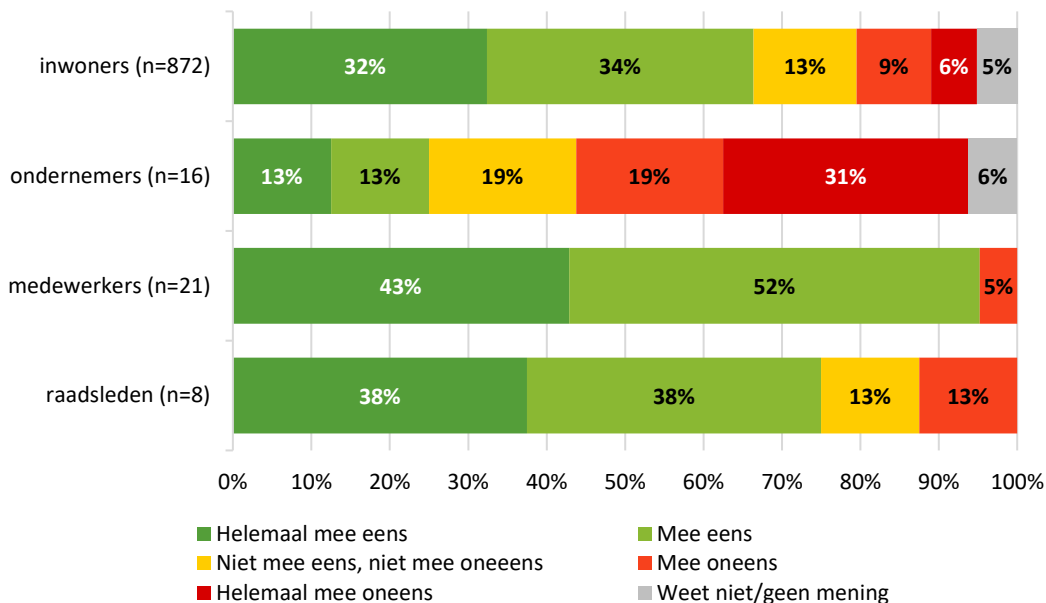
Ik wil meer bomen/beplanting in de straat voor schaduw en verkoeling, ook als dat betekent dat er minder parkeerplaatsen komen.

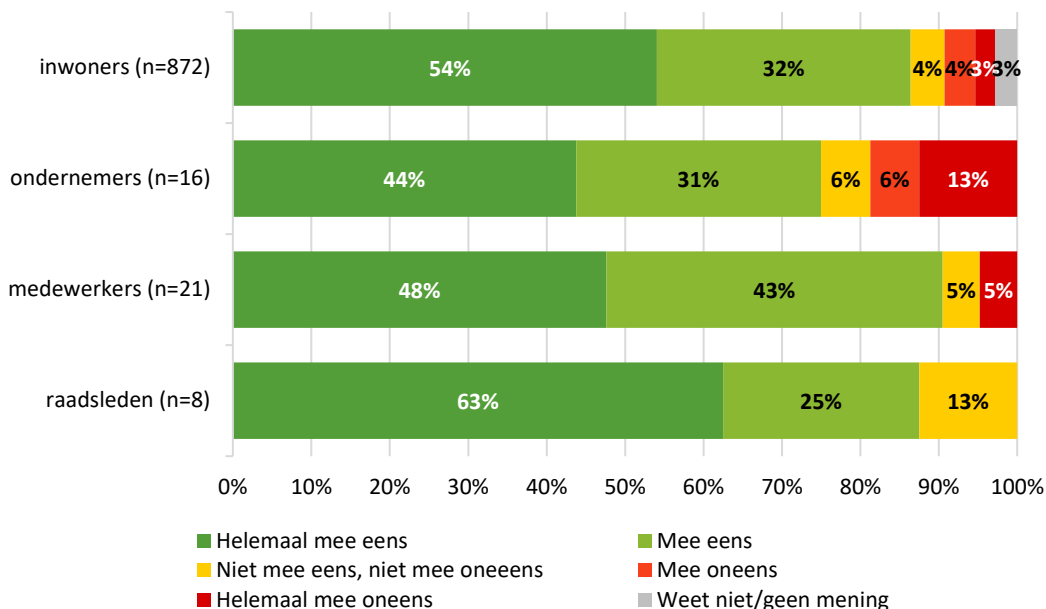
Ik wil meer bomen/beplanting in de straat voor schaduw en verkoeling, ook als dat betekent dat zonnepanelen minder energie leveren.

Ik wil meer bomen/beplanting in de straat voor schaduw en verkoeling, ook als dat betekent dat er meer blad(af)val en meer insecten zijn.

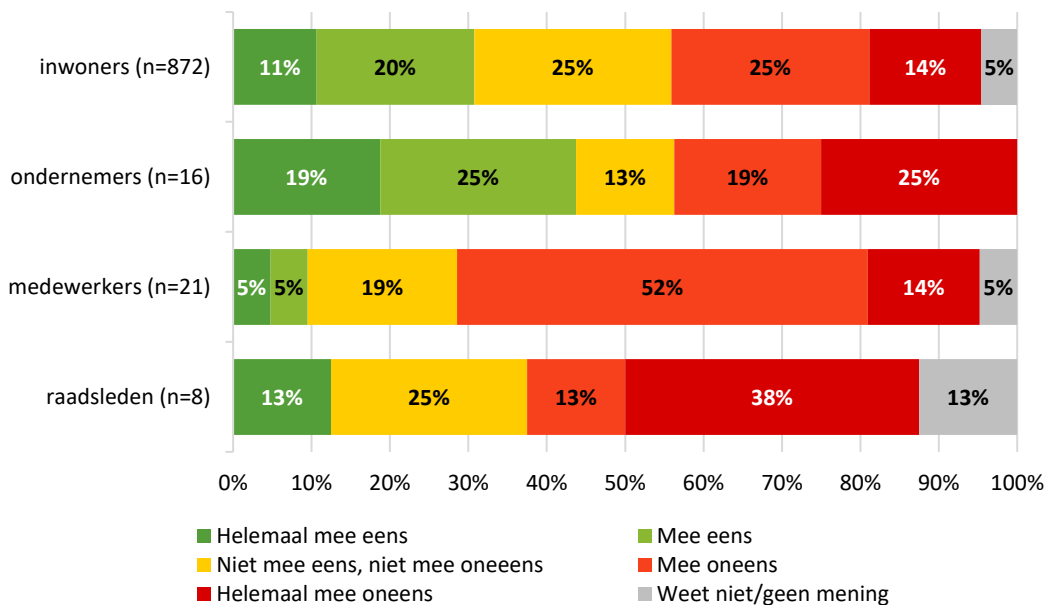

Ik vind het prima dat er op sommige parkeerplaatsen tegels liggen waar het gras doorheen groeit en het regenwater in de bodem kan stromen.

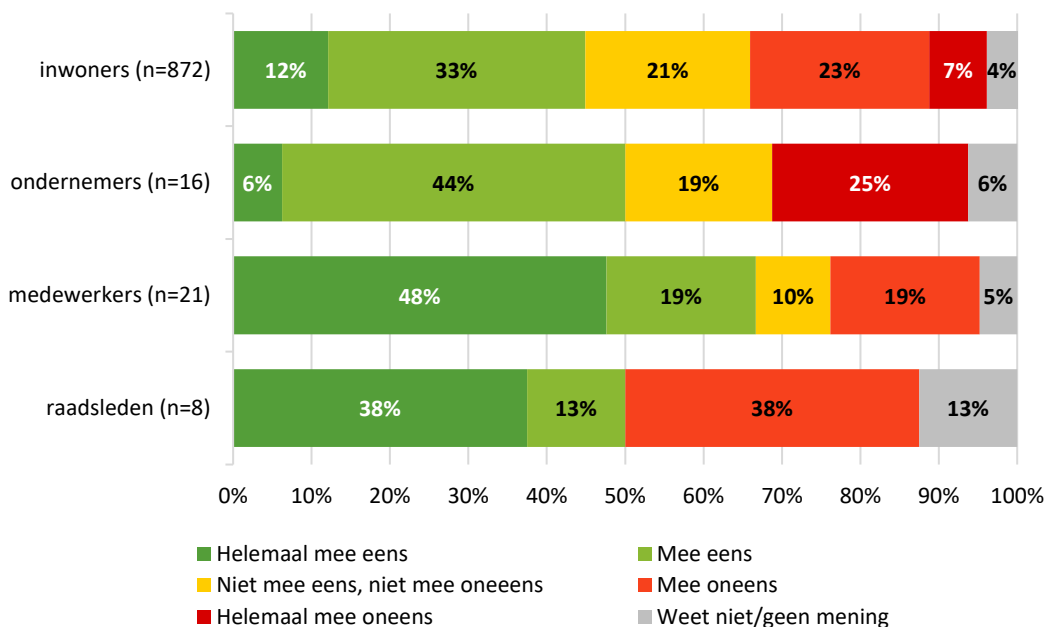

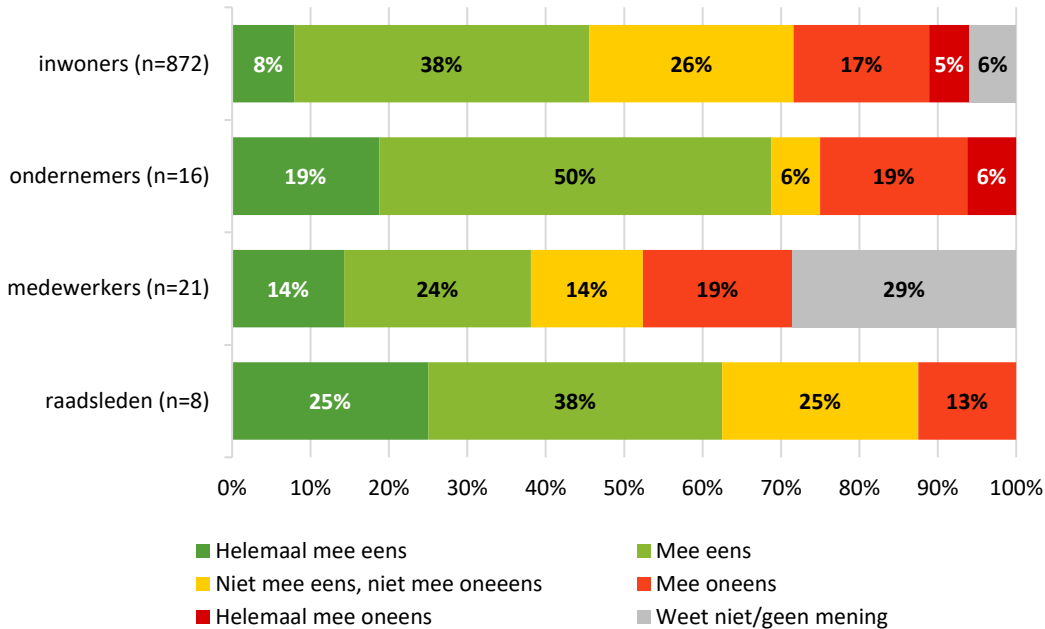
Ik vind dat de gemeente zich niet moet bemoeien met het aantal tegels in een tuin.

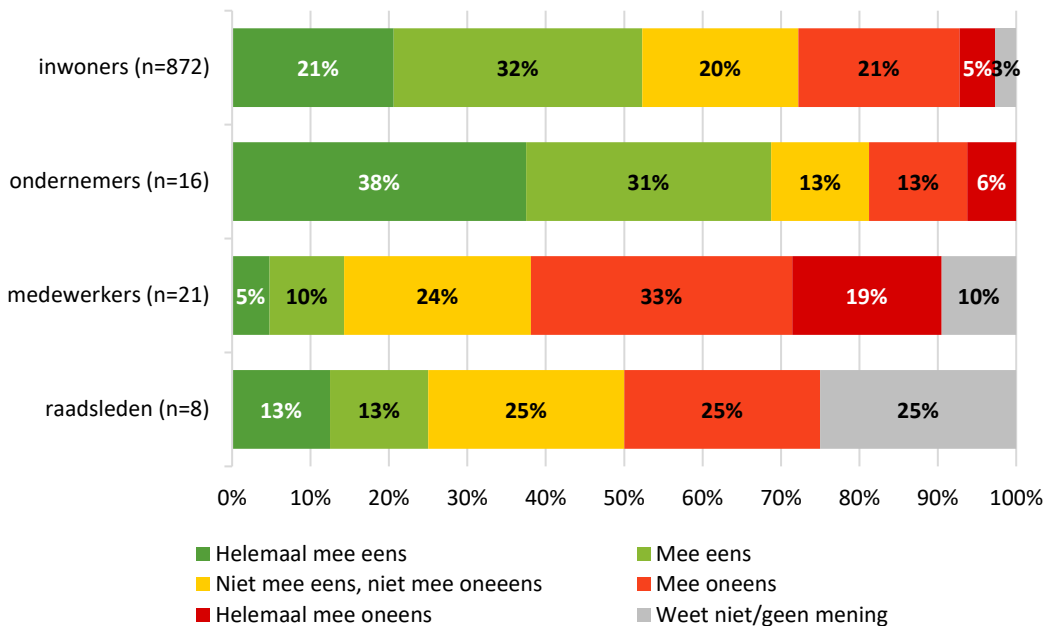
Na hevige regenbuien vind ik het logisch dat onze straten worden gebruikt als tijdelijke opvang van regenwater en vind het prima dat het verkeer er dan tijdelijk hinder van ondervindt.

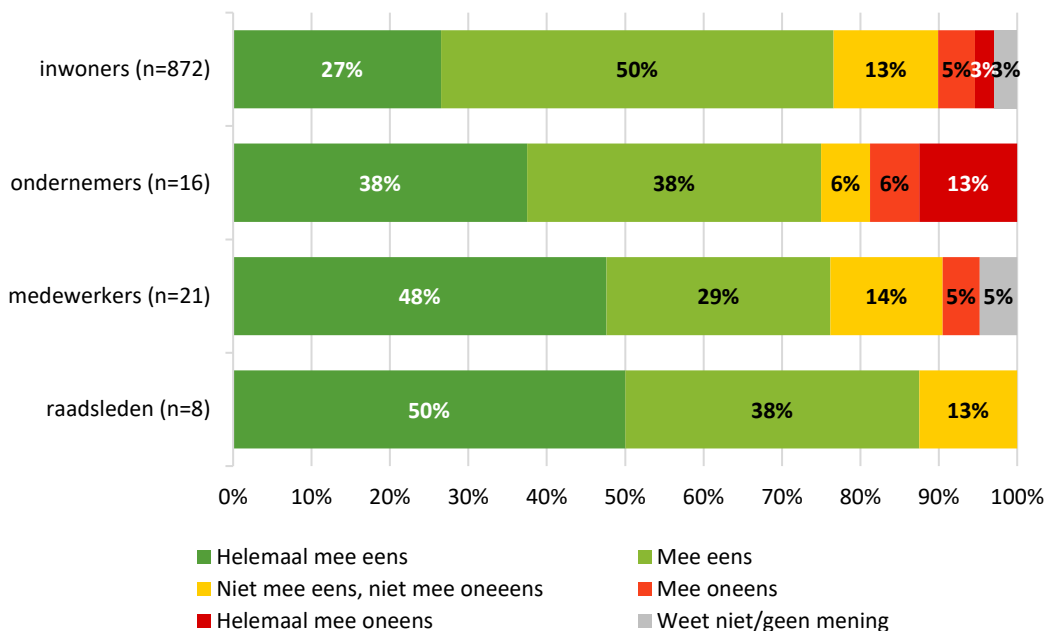
Ik heb er vertrouwen in dat het ons gezamenlijk (inwoners, bedrijven, gemeente Lingewaard, en andere organisaties) lukt om onze leefomgeving op de juiste manier en op tijd aan te passen aan klimaatverandering.

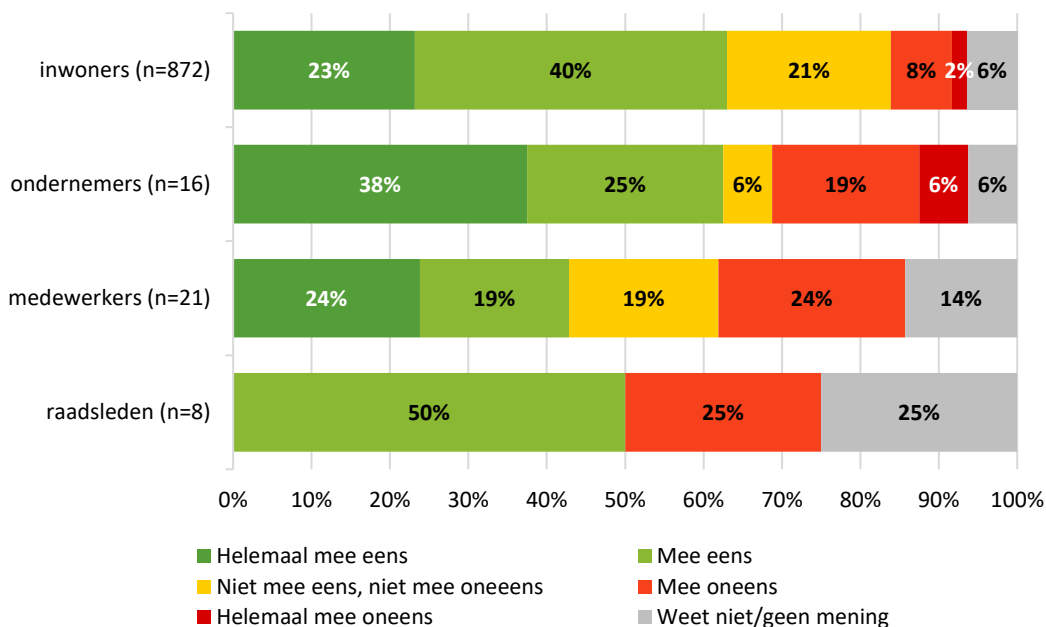
De maatregelen die nodig zijn voor klimaatadaptatie mogen niet leiden tot hogere gemeentelijke lasten voor de inwoners.

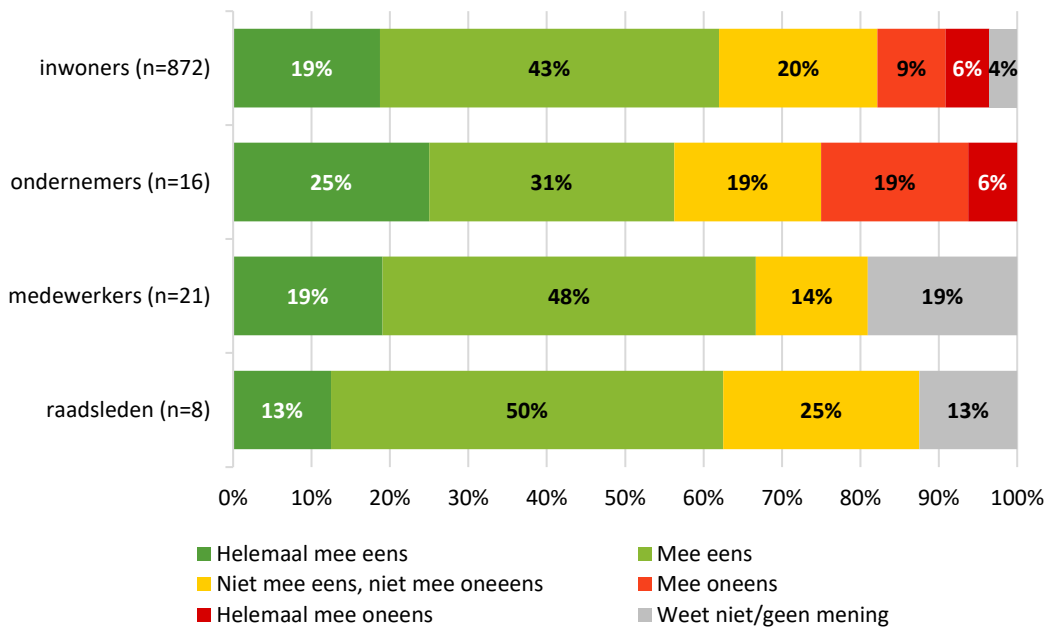
We moeten het (kraan) watergebruik verminderen. Hierdoor hoeft er minder water te worden opgepompt uit de bodem en zo voorkom je dat de bodem uitdroogt.

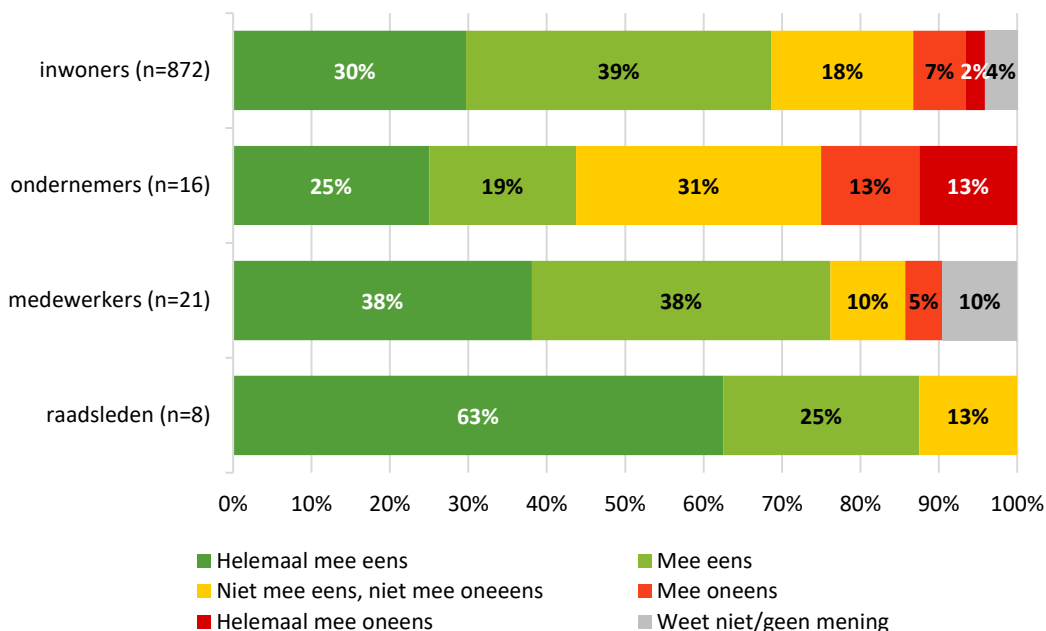
We moeten zorgen voor meer buitenzwemwater (zwemplassen) met een goede waterkwaliteit.

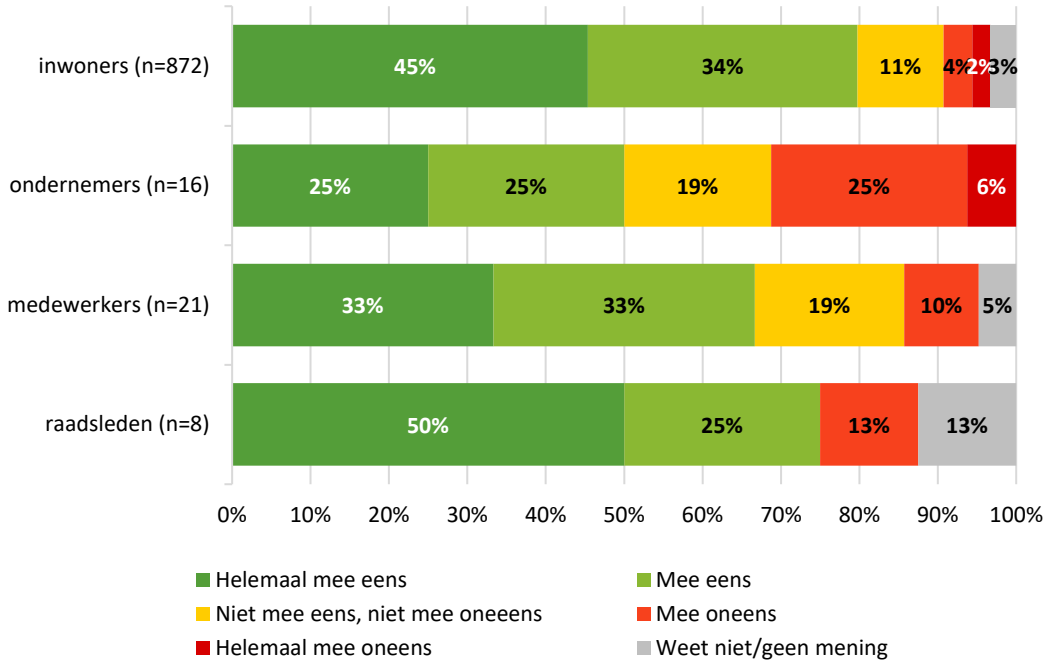
Voor extreme hitte moet er een hitteplan komen voor de inwoners van Lingewaard, waarin staat wat zij het beste kunnen doen.

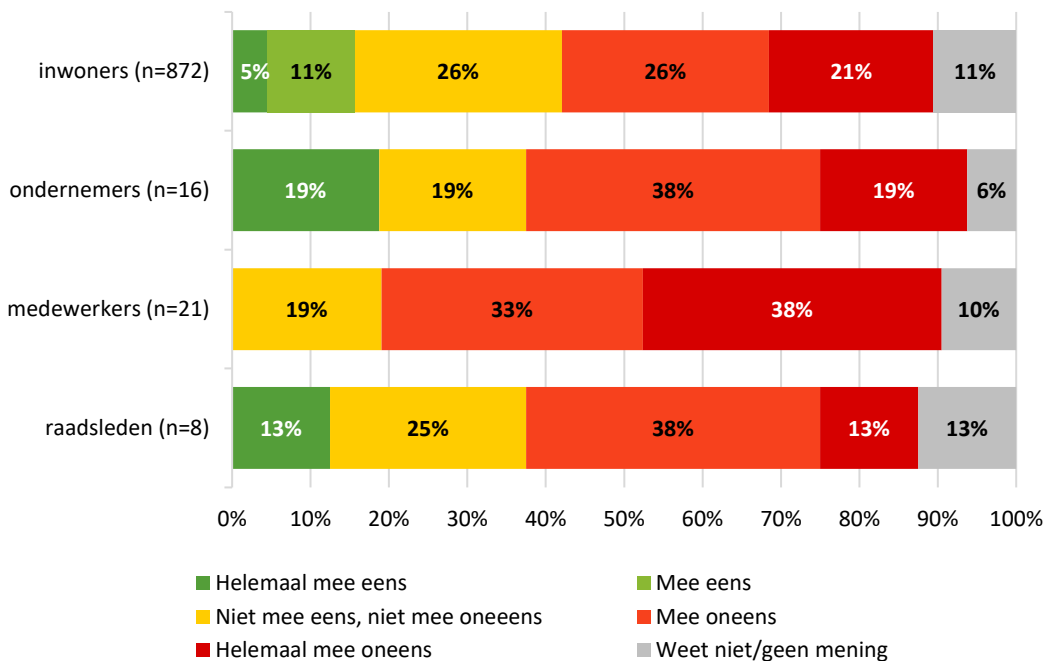
We moeten zorgen voor meer verkoelende parken met meer water en groen.

We moeten maatregelen nemen om er voor te zorgen dat de oorspronkelijke planten en dieren niet verdwijnen door de klimaatverandering.

Ik wil meer binnensportaccommodaties (voor voetbal, tennis, hockey en andere sporten). Hierdoor zijn we voor het beoefenen van sport minder afhankelijk van de nadelen van het veranderende klimaat

5 BIJLAGE

Weging respons inwoners

De respons is geanalyseerd naar *geslacht, leeftijd en plaats*. Op basis van de werkelijke verdeling en de verdeling in de respons heeft een herweging plaatsgevonden. Bij het wegen van resultaten wordt aan elke persoon die mee heeft gedaan aan het onderzoek een gewicht toegekend. Personen in groepen die ondervertegenwoordigd zijn in de respons, krijgen een gewicht groter dan 1. Personen in oververtegenwoordigde groepen krijgen een gewicht kleiner dan 1. Personen waarvan geen achtergrondkenmerken beschikbaar zijn, hebben de weging 1 gekregen (geen herweging).

De weging is voor drie kenmerken (geslacht, leeftijd en plaats) uitgevoerd, waardoor er per persoon een 'overall'-wegingsfactor wordt gehanteerd.

	Werkelijke verdeling	Verdeling in onderzoek	Wegingsfactor (<i>werkelijke verdeling/verdeling onderzoek</i>)
Leeftijd			
18-24	10%	2%	4,27
25-44	26%	30%	0,85
45-64	37%	42%	0,90
65 en ouder	27%	26%	1,04
Plaats			
Huissen	42%	43%	0,98
Bemmel	26%	30%	0,88
Gendt	16%	13%	1,19
Angeren	6%	5%	1,13
Doornenburg	6%	6%	1,03
Haalderen	4%	3%	1,42
Ressen	0%	0%	0,64
Loo	0%	0%	1
Geslacht			
Man	50%	62%	0,79
Vrouw	50%	38%	1,34

Voor nadere uitleg over wegen van onderzoek verwijzen we naar de website van het CBS. U kunt daar zoeken op de uitgave "*Wegen als correctie voor non-respons – CBS*".

Nauwkeurigheid van de resultaten van inwoners

Niet alle inwoners van de gemeente Lingewaard hebben meegewerkt aan het onderzoek. Hierdoor moet er bij de interpretatie van de resultaten van de inwoners in deze rapportage rekening worden gehouden met nauwkeurigheidsmarges. Deze nauwkeurigheidsmarges worden bepaald door:

1. Het aantal inwoners van de gemeente (circa 38.000 inwoners van de gemeente van ouder 18 jaar en ouder).
2. De netto-respons (872 inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld).
3. Het gevonden percentage (de uitkomst; bijvoorbeeld 75% van de inwoners is het eens met een stelling).
4. Het betrouwbaarheidsniveau (in dit geval wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95% aangehouden, wat inhoudt dat er een kans van 95% is dat de resultaten uit het onderzoek correct zijn).

In de onderstaande tabel geeft een indicatie tussen welke percentages de werkelijke uitkomsten zullen liggen (uitgaande van de bovenstaande uitgangspunten en met de aanname dat de netto-respons representatief is voor de inwoners).

Netto-respons	Uitkomst in het onderzoek 50%	Uitkomst in het onderzoek 75%	Uitkomst in het onderzoek 90%
600	4,0%	3,4%	2,4%
872 (het aantal inwoners dat de vragenlijst heeft ingevuld)	3,3%	2,8%	2,0%
1.000	3,1%	2,6%	1,8%
1.200	2,8%	2,4%	1,7%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van bijvoorbeeld 'n = 872 inwoners', dient bij een onderzoeksuitkomst van bijvoorbeeld '75% van de inwoners is het eens met een stelling' rekening gehouden te worden met het feit dat het werkelijke percentage zal liggen tussen: 72,2% (75% - 2,8%) en 77,8% (75% + 2,8%). De 2,8% kan uit de bovenstaande tabel worden afgelezen.